

POROČILO O DELU
VARSTVENO DELOVNEGA CENTRA TOLMIN
ZA LETO 2022

KAZALO

1	UVOD	3
2	PODROČJE DEJAVNOSTI V DNEVNIH ENOTAH.....	5
2.1	STORITVE VODENJA, VARSTVA IN ZAPOSLOTITVE POD POSEBNIMI POGOJI..	6
3	PODROČJE DEJAVNOSTI V BIVALNIH ENOTAH	18
3.1	STORITVE INSTITUCIONALNEGA VARSTVA	18
3.2	STORITVE ZDRAVSTVENEGA VARSTVA.....	23
4	ORGANIZIRANE PROSTOČASNE AKTIVNOSTI UPORABNIKOV	30
5	SODELOVANJE UPORABNIKOV Z DRUGIMI VLADNIMI IN NEVLADNIMI ORGANIZACIJAMI, JAVNIMI IN ZASEBNIMI PODJETJI IPD.	33
6	SODELOVANJE V PROJEKTHNIH SKUPINAH	34
7	VDC TOLMIN – UČNA BAZA ZA ŠTUDENTE, PRIPRAVNIKE.....	34
8	DELO S POGODBENIKI	34
9	PRITOŽBE IN POHVALE UPORABNIKOV	35
10	PROSTOVOLJSTVO.....	35
11	VKLJUČEVANJE VDC V DRUGE SKUPNOSTI, ORGANIZACIJE	35
12	IZOBRAŽEVANJA UPORABNIKOV	36
13	SVETOVALNA SLUŽBA	36
14	KOMISIJA ZA SPREJEM, ODPUST IN PREMESTITEV PRI VDC TOLMIN.....	36
15	DELOVNI ČAS IN ORGANIZACIJA DELA V VDC TOLMIN	37
16	IZOBRAŽEVANJA ZAPOSLENIH	39
17	POLITIKA KAKOVOSTI	41
18	ZAKLJUČEK.....	42

1 UVOD

Za nami je še eno aktivno leto, v prvem polletju še prežeto z delovanjem v t.i. mehurčkih, v drugem polletju, natančneje od 1. junija dalje, pa smo mehurčke opustili, uporabniki so ponovno zaživali v svojih matičnih skupinah, v štirih delavnicah. Poleg raznovrstnega dela v zaposlitvenem programu smo izvajali razno razne projekte, delavnice, izobraževanja ipd. Proti koncu leta smo se intenzivno pripravljali na izdajo prve knjige v lahkem branju Magdalena išče fanta in predstavitev knjige imeli ravno na valentinovo v letu 2023. Knjiga je prvo avtorsko delo osmih uporabnikov ob podpori dveh strokovnih delavcev.

Skozi pričujoče poročilo podrobneje opisujemo, kaj vse se je v minulem letu dogajalo v našem VDCju in okoli nas, a vključno z nami. In že uvodoma se zahvaljujem prav vsem, ki ste nas v tem letu povabili k aktivnemu sodelovanju, ki ste prepoznali moč in vrline odraslih oseb z intelektualno in/ali drugimi ovirami, da so lahko bili enakovredni soustvarjalci ožje in širše lokalnega dogajanja.

Doseženi cilji v letu 2022:

- uspešna izvedba zadnje (2.) faze preureditve kletnih prostorov občinske stavbe prizidka VDC in s tem pridobitev sobe za počitek, multisenzorne sobe, hidroterapije, velikih sanitarno higienskih prostorov
- po prenovi mansarde v objektu 2 smo uspešno preselili skupino uporabnikov iz pritlične delavnice 3 objekta 1 v mansardo objekta 2. V novi delavnici smo uredili tudi kotiček za šivanje.
- v sodelovanju z Društvom Sožitje Tolmin zamenjava preostalega dela stavbnega pohištva v Bivalni enoti Zalog
- dopolnitev Kriznega načrta VDC Tolmin na podlagi praktičnih izkušenj zdravstvenih delavcev in sodelavcev po delu v rdeči coni
- dopolnitev in posodobitev internih aktov zavoda (Statut VDC Tolmin, Poslovnik o delu Sveta zavoda VDC Tolmin, Pravilnik o kriterijih in načinu nagrajevanja uporabnikov Varstveno delovnega centra Tolmin, HACCP dokument)
- pridobitev drugega vmesnega poročila o napredku – certifikat kakovosti EQUASS Assurance
- uspešno izvedena redna socialna inšpekcija za storitev IVO
- uspešno izveden nenapovedan obisk Varuha človekovih pravic RS v bivalnih enotah
- uspešna izvedba letovanja za uporabnike v štirih različnih skupinah na štirih lokacijah
- uspešno izvedena strokovna ekskurzija za zaposlene
- uspešno realizirana interna izobraževanja za uporabnike in za zaposlene, izobraževanja izven VDC ter izobraževanja na daljavo
- uspešno izvedena požarna vaja
- uspešno izvedena sanitarna inšpekcija za legionelo
- uspešno izvedena sanitarna inšpekcija za HACCP
- uspešno izvedeno gostovanje strokovnih delavk iz Latvije, v okviru projekta Erasmus+ OŠ Franceta Bevka Tolmin
- uspešno gostovanje članov LAS od Pohorja do Bohorja ter LAS Ovtar iz Slovenskih goric
- uspešna izvedba obvezne prakse študentk Fakultete za uporabne družbene študije v Novi Gorici
- prejeli smo donacijska sredstva s strani treh donatorjev, enega lokalnega društva, ene krajevne skupnosti in ene fizične osebe

Dosežki uporabnikov v letu 2022:

- prva likovna razstava uporabnice A. Č v Domu Valentina Staniča v domačem kraju, v Ročinju. Slike za razstavo je uporabnica večinoma ustvarjala samostojno doma v letih epidemije in jih likovno dodelala s strokovnim delavcem v okviru mobilne službe.
- uspešno sodelovanje 9 uporabnikov v dveh petminutnih filmih na temo 'Kdo kroji moje življenje?'. Filma sta bila predvajana na odmevnem in množično obiskanem vseslovenskem posvetu pod istim naslovom, v organizaciji Skupnosti VDC Slovenije. Na posvetu so prejeli velike pohvale s strani drugih aktivno udeleženih, tudi s strani resornega ministra, Luka Mesca, profesorice Fakultete za socialno delo ipd. Njihov glas se je širil po vsej Sloveniji preko mnogih medijev in nekatere želje so se tudi uresničile (npr. obisk aktualne Miss Slovenije v VDC).
- uspešno sodelovanje dveh uporabnic na 3. mednarodnem posvetu »Iz prve roke«, kjer sta samostojno predstavili svoja prispevka na temo »Življenje in delo v skupnosti« ter na temo »Življenje pod masko – kako sem živel v času epidemije covid-19«.
- 15 uporabnikov je uspešno zaključilo projekt *Moja Knjižnica*, v organizaciji Knjižnice Cirila Kosmača Tolmin in za nagrado prejelo zelen nahrbtnik.
- uspešno sodelovanje uporabnikov na *Festivalu Bralnice pod Slamnikom*, v organizaciji Knjižnice Cirila Kosmača Tolmin, z dogodkom 'Moja želja skozi fotografijo in besedo – do konca in naprej'. Ker je bila tema pustolovska in domišljjsko obarvana, smo se z uporabniki odločili, da pustimo domišljiji pristo pot. Pogovarjali smo se o njihovih željah. Želje smo zapisali in nastale so zanimive zgodbe. Pripravili smo tudi 10 minutni film (video), kjer smo zgodbe oziroma želje uporabnikov predstavili v besedi in sliki. Video je bil na ogled tudi v Knjižnici Cirila Kosmača Tolmin.
- priprava *knjige v lahkem branju 'Magdalena išče fanta'*. Knjigo smo pripravljali in pisali skozi celo leto. Veliko je bilo branja in preverjanja razumevanja prebranega s testnimi bralci oziroma vsemi uporabniki. To pomeni, da je bilo pomembno, da so uporabniki besedilo razumeli, saj tako besedilo ustreza obliki lahkega branja.
- uspešno sodelovanje na *literarnem natečaju*, v organizaciji JSKD območna izpostava Tolmin. V okviru natečaja Mentorjev Feferon 2022 sta 2 uporabnika napisala protestno pesem z naslovom 'V izbruhu jeze' in 'Ljubezen na razdalji'.
- snemanje krajšega filma ob *kulturnem prazniku* - uporabniki so nastopili z glasbenimi točkami in šaljivim skečem. Tematika so bili Prešernovi nagrajenci, ki smo jih predstavili, omenili pa smo tudi najbolj znane v zgodovini. Film smo si nato pogledali vsi skupaj po delavnicah (v mehurčkih), nato pa ga tudi objavili na spletu (Youtube in FB).
- obisk *dnevnega centra DU Nova Gorica*, kjer smo priredili kulturni program za tamkajšnje stanovalce. Predstavili smo se z dramsko igro 'Magdalena išče fanta', s pevske in kitarske točkami in z manjšo razstavo slik uporabnikov VDC Tolmin. Namen obiska je bil predstavitev našega kulturnega ustvarjanja v VDC Tolmin (pevski zbor VDC Tolmin, dramska skupina 'Talent') in druženje s stanovalci DU Nova Gorica.
- sodelovanje z likovno delavnico *na otvoritvi sprehajalne poti ob reki Tolminki*, tako imenovani 'Pot ob Tolminki', kjer so lahko mimoidoči obiskovalci risali z akvarelnimi barvicami motive rib (soških postrvi) na bele soške kamne. Uporabniki so pomagali ustvarjati in tudi pomagali obiskovalcem delavnice, v kolikor so potrebovali kakšno pomoč.

- uspešno sodelovanje v projektu *izdelovanja plišastih medvedkov* za novoletno obdarovanje starejših občanov, na pobudo Območnega združenja Rdečega križa Tolmin. Vključeni so bili uporabniki z različnimi omejitvami (slepi, slabša fina motorika, slaba koncentracija ipd.) pa do tistih, katerim tak projekt predstavlja nov izziv ter novo možnost potrditve. Izdelali smo 31 medvedkov. V projektu je aktivno sodelovalo 11 uporabnikov.
- uspešno sodelovanje na *dobrodelnem koncertu* z naslovom 'Skupaj delamo za dobro', v organizaciji Območne Karitas Tolmin. Pripravili smo glasbeno – plesno točko, s katero smo obogatili kulturni program dobrodelne prireditve. Pri tem projektu pa smo želeli poudariti tudi pomen empatije do sočloveka, pripravljenost priskočiti na pomoč tistim, ki so pomoči potrebni ter se vključiti v projekt, ki je združeval tako različne generacije kot tudi sodelujoče iz Italije. Pri točki je sodelovalo 12 uporabnikov, 8 uporabnikov je plesalo (ponazarjali jesensko listje), 4 uporabniki pa so igrali skladbo 'Cvetje v jeseni' na različne instrumente.
- v letu 2022 so uporabniki zapisali različne tematske *članke* in jih objavili na naši internetni strani in poslali za objavo v revijo Naš zbornik: 3. mednarodni posvet v Velenju, Obisk prijatelja Mirana, Integrirana zaposlitev v Domu upokojencev Tolmin, Dopust v Zadru, Izlet v Zakojco, Letovanje v Radencih, Letovanje na Kmetiji Visočnik, Mednarodni dan starejših, Na bowlingu v Novi Gorici, Na obisku pri Tadeju in Geraldu, Obiskala nas je Julija Poljanec, Ogled poletov v Planici, Otvoritev likovne razstave Alenke Čargo.

Doseganje zastavljenih ciljev, določenih v obrazložitvi Finančnega načrta in programa dela za leto 2022 ocenjujemo po posameznih področjih dejavnosti:

- področje dejavnosti v dnevni enotah (v delavnicah) – **storitve vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji (dalje: storitev VVZPP)**
- področje dejavnosti v bivalni enoti – **storitve institucionalnega varstva odraslih (dalje: storitev IVO) in storitve zdravstvenega varstva (dalje: storitev ZV).**

2 PODROČJE DEJAVNOSTI V DNEVNIH ENOTAH

Obsegajo **osnovno in socialno oskrbo**.

Osnovna oskrba, po *Pravilniku o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev*, zajema bivanje, prehrano, tehnično oskrbo in prevoze.

Bivanje: storitev VVZPP se je v celoti izvajala na lokaciji Rutarjeva ulica 18 v Tolminu, razen v primerih integrirane zaposlitve uporabnikov izven zavoda, ki so potekale v Domu upokojencev v Tolminu, v podjetju Avrenis v Poljubinju, v podjetju Sprinkler sistemi v Tolminu, v kraju Avče (občina Kanal) ter v Hostlu Hildegarden v Tolminu.

Prehrana (pogodbenik Catering Šorli, Sandro Šorli s.p.): v letu 2022 nam je pogodbenik dostavljal in razdeljeval tople obroke od ponedeljka do petka.

Tehnična oskrba: v letu 2022 je vzdrževalec skozi celo leto opravljal razna vzdrževalna dela: popravilo in vzdrževanje ogrevalnih teles v sobi uporabnikov, odmašitev lijaka, menjava žarnic, sanacija plesni v kopalnici, popravilo dozirniov za milo, popravilo vtičnice, popravilo frontnih vrat v kuhinji, zamenjava termostatov na radiatorjih, popravilo vrtnega orodja, redno beleženje evidenc za legionelo, vzdrževanje strojev in skrb za redno servisiranje, vzdrževanje voznega parka, urejanje zelenice in dvorišča, košnja trave, izdelovanje

pripomočkov za kooperantsko delo ali za izdelovanje izdelkov lastnega programa ipd. Z zunanjimi izvajalci pa so bila opravljena druga vzdrževalna dela, ki jih je koordiniral vzdrževalec (sodelovanje na operativnih sestankih tekočih investicij v VDC, servisiranje klima naprav, dvigal, dvižne ploščadi ipd.).

Prevozi: ta storitev se je v letu 2022 izvajala vsak dan med 6.00 in 15.00 uro. Uporabniki so koristili vožnje z javnim avtobusnim prevozom; s kombijem pogodbenika Cvetko Koren, s.p.; z lastnim prevozom s svojci. Peš je v VDC vsak dan od doma prihajalo 6 uporabnikov, iz bivalne enote pa 16 uporabnikov (do 31. 5. 2022), nato 17 uporabnikov (od 1. 6. 2022 do 31. 10. 2022) oziroma 18 uporabnikov (od 1. 11. 2022 dalje).

Voznik oseb s posebnimi potrebami je vsak dan s službenim vozilom izvajal prevoze za uporabnico na invalidskem vozičku.

Socialna oskrba, po *Pravilniku o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev, zajema vodenje, varstvo in zaposlitev pod posebnimi pogoji.*

2.1 STORITVE VODENJA, VARSTVA IN ZAPOSLOTITVE POD POSEBNIMI POGOJI

Storitev VVZPP se je do 31. 5. 2022 še vedno izvajala v novih, prilagojenih delovnih skupinah, t.i. mehurčkih.

S 1. 6. 2022 smo ponovno vzpostavili stare delovne skupine – kar pomeni, da so se uporabniki storitve VVZPP in storitve IVO ponovno združili.

Delovne skupine (na dan 31. 12. 2022)	Št. uporabnikov na dan 31.12.2022	Povprečna starost uporabnikov	Vodja skupine
Delavnica I.	13	39,54	Delovni inštruktor
Delavnica II.	13	48,23	Delovni inštruktor
Delavnica III.	13	43,00	Skupinski habilitator
Delavnica IV.	9	57,11	Skupinski habilitator
Skupaj	48	46,13	

Od januarja 2022 do vključno 31. 5. 2022 smo storitev VVZPP izvajali v t.i. mehurčkih za 46 uporabnikov. Z junijem 2022 smo mehurčke ukinili in oblikovali, ponovno organizirali delovne skupine, kot so bile pred epidemijo. To pomeni, da so se uporabniki po dveh letih končno spet združili v obstoječe delovne skupine.

S 1. 6. 2022 smo v storitev VVZPP (in tudi v storitev IVO) vključili novega upravičenca, tako da je bilo skupno število uporabnikov 47.

S 1. 9. 2022 smo v storitev VVZPP vključili še enega upravičenca. Skupno število uporabnikov v storitvi VVZPP je bilo, od septembra 2022 dalje, 48.

Vključeni uporabniki po delovnih skupinah v storitvi VVZPP, po spolu in po stopnji motenosti, na dan 31.12.2022

Delovna skupina		Motnja					Skupaj po spolu		skupaj
		lažja	zmerna	težja	težka	kombinirana			
Delavnica I.	Moški		7			2	9		13
	Ženske		3			1	4		
Delavnica II.	Moški		3			3	6		13
	Ženske		3	1		3	7		
Delavnica III.	Moški		4			1	5		13
	Ženske		6		1	1	8		
Delavnica IV.	Moški					6	6		9
	Ženske				1	2	3		
Skupaj			26	1	2	19	M: 26	Ž: 22	48

Vključeni uporabniki po delovnih skupinah v storitvi VVZPP, po občinah in po spolu, na dan 31.12.2022

Delovna skupina		Občina						skupaj po		skupaj
		Bovec	Kobarid	Tolmin	Kanal	Nova Gorica	skupaj	po		
Delavnica I.	Moški	2		7			9	13		
	Ženske		2	2			4			
Delavnica II.	Moški	1	2	2	1		6	13		
	Ženske	1	2	3	1		7			
Delavnica III.	Moški	1	1	3			5	13		
	Ženske	1		3	2	2	8			
Delavnica IV.	Moški	1	2	3			6	9		
	Ženske			2		1	3			
Skupaj		7	9	25	4	3	M: 26	Ž: 22	48	

Vključeni uporabniki po delovnih skupinah v storitvi VVZPP, po starosti in po spolu, na dan 31.12.2022

Delovna skupina		starostno obdobje								skupaj po		skupaj
		18-20	21-25	26-39	40-49	50-54	55-64	65-	skupaj	po		
Delavnica I.	Moški	1	4		1	2	1		9	13		
	Ženske			1		2	1		4			
Delavnica II.	Moški		1	3	1			1	6	13		
	Ženske			2			2	3	7			
Delavnica III.	Moški			2	2		1		5	13		
	Ženske			4	3	1			8			
Delavnica IV.	Moški		1				1	4	6	9		
	Ženske		1				1	1	3			
Skupaj		1	7	12	7	5	7	9	M: 26	Ž: 22	48	

Povprečna starost 48 uporabnikov storitvi VVZPP je 46,13 let. Nad starostjo 55 let je 16 uporabnikov storitev VVZPP, kar predstavlja 33,33 % vseh vključenih uporabnikov.

VODENJE

Individualni programi, evalvacije: v letu 2022 smo izvedli evalvacije individualnih programov za vse uporabnike. Pri izvedbi evalvacij so bili uporabniki aktivni člani pogovora in nosilci opredeljevanja ciljev za prihodnje obdobje. Izdelana sta bila tudi individualna programa (IP) za novo vključena uporabnika v VVZPP.

Opolnomočenje uporabnikov: uporabniki so bili vključeni v različne aktivnosti z namenom ohranjanja pridobljenega znanja, sposobnosti ter učenja novih vsebin in veščin. Različne aktivnosti jih spodbujajo, da razvijajo pozitivno samopodobo ter spodbujamo njihovo samostojnost.

Sodelovanje s starši, svojci, zakonitimi zastopniki: s svojci smo bili v nenehnem telefonskem kontaktu, jih obveščali o novostih glede trenutnega stanja v povezavi s sumi/okužbami znotraj zavoda, nudili smo jim podporo in možnosti razbremenilnih pogovorov. Vse pomembnejše informacije pa smo podajali tudi pisno z dopisi. Anketni vprašalniki o zadovoljstvu staršev, svojcev in skrbnikov kažejo 96,80% stopnjo zadovoljstva s storitvami VDC. V letu 2022 smo se s starši/skrbniki/zakonitimi zastopniki srečali na dogodku z naslovom »Tminci radi dobro jemo«, ki smo ga organizirali tudi za širšo javnost, in sicer v soboto, 24. 9. 2022. Izvedli smo tudi sestanek za starše, skrbnike in zakonite zastopnike, in sicer dne 9. 11. 2022 v prostorih VDC Tolmin. Izkazalo se je, da je bilo srečanje, po dvoletnem premoru zaradi epidemije, še kako potrebno. Starši, skrbniki in zakoniti zastopniki so bili na sestanku informirani o vseh novostih, ki so se v zadnjih dveh letih zgodile, ogledali so si prenovljene prostore, predstavili smo jim vizijo VDC Tolmin v prihodnosti.

Sodelovanje v multidisciplinarnih timih (uporabniki, zakoniti zastopniki uporabnikov, zaposleni, CSD ipd.): multidisciplinaren tim v letu 2022 je bil sklican enkrat. Na omenjenem timu smo sodelovali uporabnica, njena

zakonita zastopnica, strokovni delavci VDC Tolmin ter zdravnik. Po potrebi tudi sodelujemo s Centrom za socialno delo Severna Primorska Enota Tolmin in Enota Nova Gorica, ZD Tolmin, Policijsko postajo Tolmin, Centrom za duševno zdravje Tolmin in drugimi.

Drugo strokovno delo: obsegalo je evalvacije in izvajanje individualnega načrta za novo vključene uporabnike, delo s svojci in skrbniki uporabnikov, sodelovanje v strokovnih timih za uporabnike, sodelovanje z zdravstveno službo, vodenje sestankov za uporabnike, Komisije za prehrano, Komisije za urejenost prostorov in Komisije za pritožbe in pohvale na izvajanje socialno varstvenih storitev, Komisije za pritožbe in pohvale na izvajanje zdravstvenih storitev, vodenje dokumentacije za uporabnike ipd.

Posebni projekti: zaposleni so v storitvi VVZPP izvedli kar 183 različnih posebnih projektov brez financiranja in 32 s financiranjem, s katerimi so obogatili program uporabnikom (*predstavljeni v poglavju 'Vsebine vseživljenjskega učenja'*). Cilji posebnih projektov so slediti načelu vseživljenjskega učenja, omogočiti uporabnikom odkrivati, spoznavati, učiti se novih znanj, veščin v danih možnostih. Glavni cilj v letu 2022 je bil čim večje vključevanje v ožje in širše socialno okolje, kar je najbolj primanjkovalo v času epidemije.

Vključevanje v okolje: v letu 2022 nam je bil vsem glavni cilj vključevati se v okolje v največji možni meri, a še vedno varno in odgovorno. Namen vključevanja v okolje je, ne samo sprostitev, učenje socialnih veščin, širitev splošnih obzorij, pač pa tudi biti del lokalne skupnosti kot polnopravni člani. V okolje smo se vključevali z raznimi projekti (npr. sodelovanje na dobrodelnem koncertu Karitas), z obiski različnih ustanov (banke, upravna enota, pošta, knjižnica), udeleževali smo se lokalnih prireditev, prodajali izdelke lastnega programa na različnih sejmih ipd.

Nadstandardne storitve: v letu 2022 smo izvedli kar štiri letovanja, prilagojena različnim potrebam uporabnikov. Skupine uporabnikov so bile manjše, kar posledično pomeni, da lahko zaposleni uporablja tudi individualne pristope, bolj opazi potrebe in želje uporabnikov, kar privede do večjega zadovoljstva udeležencev letovanja. Prvo letovanje je bilo na Debelem rtiču (23. 5. – 27. 5. 2022), namenjeno mlajšim uporabnikom, ki si želijo letovati na morju. Drugo letovanje je bilo na kmetiji Visočnik (od 13. 6. – 16. 6. 2022). Prvič smo organizirali letovanje »glamping«. Namenjeno je bilo uporabnikom, ki radi preživljajo čas v ruralnem okolju, imajo radi živali (pomoč na kmetiji). Tretje letovanje je bilo v Bohinju (27. 6. – 1. 7. 2022) in je bilo namenjeno uporabnikom, ki se radi preizkusijo v različnih športih (plavanje, kolesarjenje, veslanje v kanujih, planinarjenje). Četrto letovanje je bilo v Radencih (26. 9. – 30. 9. 2022) in je bilo namenjeno starejšim uporabnikom.

Sodelovanje z drugimi institucijami: predstavljeno v poglavju pod naslovom Sodelovanje uporabnikov z drugimi vladnimi in nevladnimi organizacijami, javnimi in zasebnimi podjetji ipd.

VARSTVO

Varstvo zajema spremljanje, podpora in zagotavljanje občutka varnosti, nudenje pomoči pri vzdrževanju osebne higiene in opravljanju fizioloških potreb, pomoč pri vstajanju, obuvanju, sezuvanju in slačenju, pomoč pri gibanju in hoji, pomoč pri komunikacijah in orientaciji, varstvo pri prihodih in odhodih ter spremstvo pri prevozih.

Iz leta v leto narašča potreba po varstvu in neposredni pomoči uporabnikom, ki se starajo in ki jih spremljajo različna bolezenska stanja. Zaradi tega se kaže tudi potreba po zagotavljanju zdravstvenih storitev tudi uporabnikom dnevnih enot. Vedno več pomoči potrebujejo pri vseh vsakodnevnih opravilih, pri skrbi za samega sebe, pri opravljanju gospodinjskih opravil ipd. Smo med redkimi VDC-ji v Sloveniji, kjer imamo kar 5 slepih oz. slabovidnih uporabnikov, ki vselej potrebujejo neposredno spremstvo.

ZAPOSILITEV POD POSEBNIMI POGOJI

- **Kooperantsko (proizvodno) delo**

Kooperantsko delo izvajamo za tolminska podjetja Aurenis d.o.o. in Seplast d.o.o. Občasno sodelujemo tudi s podjetjem Kovinoplastika Bremec iz Mosta na Soči. V letu 2022 nismo imeli nobene reklamacije ali pripomb na izvedeno delo. Zaradi selitve proizvodnje v tujino, smo v letu 2022 zaključili nadvse uspešno poslovno sodelovanje s podjetjem TKK Srpenica. Za to smo se usmerili v iskanje novega kooperanta. Opažamo, da je v Posočju zelo težko dobiti kooperante, večino lažjega dela imajo avtomatiziranega, zato nam bo v letu 2023 izziv pridobiti nove kooperante.

Za podjetje Aurenis d.o.o. recikliramo razne odslužene izdelke. V zadnjem obdobju smo predvsem odstranjevali žico iz tuljav. Ta žica je tanjša od las, tako da so se drobci bakrene žice zajedali povsod - okoli koles stolov, v prevlekah, metlah, v sesalcih, v oblekah in podobno. Žico se je, nevede z obleko in copati, raznašalo po ustanovi. To žico je bilo praktično nemogoče počistiti saj se je zajedla kamorkoli in s tem povzročala škodo in je predstavljala nevarnost za uporabnike. To je tudi razlog, da smo s podjetjem zelo omejili poslovno sodelovanje oziroma izbiramo dela, ki ne predstavljajo nevarnosti.

S podjetjem Seplast d.o.o. uspešno poslovno sodelujemo. Delo nam dovažajo kontinuirano. So resen in zanesljiv poslovni partner ter zadovoljni z našim opravljenim delom. Delo je čisto, preprosto in enostavno. Sestavljamo cevke na adapterje. Z njimi bomo poslovno sodelovali tudi v tem letu.

S podjetjem Kovinoplastika Bremec d.o.o sodelujemo samo občasno.

Dosežena bruto proizvodnja po posameznih kooperantih od 1. 1. 2022 do 31. 5. 2022 (delo v t.i. mehurčkih)

OBRAČUN PO KOOPERANTIH					
MESEC \ KOOPERANT	TKK	AURENIS	BREMEC	SEPLAST	SKUPAJ
JANUAR	525,00 €	145,00 €			670,00 €
FEBRUAR	700,00 €	320,00 €			1.020,00 €
MAREC	525,00 €	300,00 €			825,00 €
APRIL	175,00 €	255,00 €		600,00 €	1030,00 €
MAJ		190,00 €		240,00 €	430,00 €
SKUPAJ VREDNOST	1.925,00 €	1.210,00 €		840,00 €	3.975,00 €
IZDELANO V ODSOTOKIH	48,45 %	30,40 %	0,00 %	21,15 %	100,0%

Dosežena bruto proizvodnja po posameznih kooperantih od 1. 6. 2022 do 31. 12. 2022 (delo v starih skupinah)

OBRAČUN PO KOOPERANTIH					
MESEC \ KOOPERANT	TKK	AURENIS	BREMEC	SEPLAST	SKUPAJ
JUNIJ				120,00 €	120,00 €
JULIJ / AVGUST		434,00 €			434,00 €
SEPTEMBER					0,00 €
OKTOBER			300,00 €	400,00 €	700,00 €
NOVEMBER				330,00 €	330,00 €
DECEMBER				256,00 €	256,00 €
SKUPAJ VREDNOST	0,00 €	434,00 €	300,00 €	1.106,00 €	1.840,00 €
IZDELANO V ODSOTOKIH	0,00 %	23,60 %	16,30 %	60,10 %	100,0%

Dosežen skupna bruto proizvodnja po posameznih kooperantih od 1.1.2022 do 31.12. 2022

MESEC \ KOOPERANT	TKK	AURENIS	BREMEC	SEPLAST	SKUPAJ
SKUPAJ VREDNOST	1925,00 €	1644,00 €	300,00 €	1946,00 €	5815,00 €

Dosežena vrednost bruto proizvodnje po delovnih skupinah od 1.1. 2022 do 31.5. 2022

OBRAČUN PO SKUPINAH (covid-19)					
MESEC \ SKUPINA	SKUPINA I NOVA	SKUPINA II. NOVA	SKUPINA III. NOVA (IVO)	SKUPINA IV. NOVA	SKUPAJ
JANUAR	112,60 €	120,30 €	161,00 €	276,10 €	670,00 €
FEBRUAR	279,42 €	215,30 €	384,70 €	140,58 €	1020,00 €
MAREC	246,02 €	100,50 €	361,78 €	116,70 €	825,00 €
APRIL	311,60 €	103,50 €	456,60 €	158,30 €	1030,00 €
MAJ	156,60 €	80,50 €	138,30 €	54,60 €	430,00 €
SKUPAJ VREDNOST	1106,24 €	620,10 €	1502,38 €	764,28 €	3975,00 €
IZDELANO V ODSOTOKIH	27,70 %	15,50%	37,60%	19,20%	100,00 %

Dosežena vrednost bruto proizvodnje po delovnih skupinah od 1.6. 2022 do 31.12. 2022

OBRAČUN PO PRVOTNIH SKUPINAH					
MESEC \ SKUPINA	SKUPINA I	SKUPINA II.	SKUPINA III.	SKUPINA IV.	SKUPAJ
JUNIJ	22,50 €	15,00 €	48,75 €	33,75 €	120,00 €
JULIJ / AVGUST	160,00 €	97,00 €	166,00 €	11,00 €	434,00 €
SEPTEMBER	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
OKTOBER	184,00 €	48,00 €	460,00 €	8,00 €	700,00 €
NOVEMBER	193,60 €	0,00 €	113,70 €	22,70 €	330,00 €
DECEMBER	106,00 €	0,00 €	132,50 €	17,50 €	256,00 €
SKUPAJ VREDNOST	666,10 €	160,00€	920,95 €	92,95 €	1.840,00 €
IZDELANO V ODSOTOKIH	36,20 %	8,75%	50,00%	5,05%	100,00 %

- Lastni program (izdelovanje unikatnih izdelkov)**

Skupina 1: poleg proizvodnega dela smo delali tudi na lastnem programu. Izdelovali smo lesene črke abecede. Uporabniki so jih najprej brusili z brusnim papirjem, jih pobarvali s poljubno barvo in nato še lakirali. Barve so primerne za igro in učenje, ker so namenjene barvanju igrač. V mesecu novembru in decembru pa smo izdelovali novoletne voščilnice.

Skupina 2: v skupini smo delali predvsem na izdelavi voščilnic za različne priložnosti. Z zadovoljstvom ugotavljamo, da se naročila personaliziranih voščilnic povečujejo, kar nas je dodobra zaposlilo skozi celotno leto. Izdelovali smo tudi manjše punčke (vile) iz tila in šivali angelčke iz blaga. Po naročilu Občine Tolmin smo izdelali tudi večje število poročnih voščilnic. Za nadgrajevanje znanja, tehnik, spoznavanja uporabe različnih materialov smo se udeležili spletnih izobraževanj v organizaciji Darilynice Klavdija (Ustvarjalna Akademija).

Skupina 3: področje lastnega programa, ki ga izvaja skupina 3, je delo s steklom, in sicer fuzija stekla. Izdelujemo steklene pladnje, svečnike, turistične spominke in okrasne magnetke. V letu 2022 smo izdelali nekaj serij pokalov za razna tekmovanja. S postopkom fuzije smo izdelali tudi 200 kosov novoletnih reprezentančnih daril.

Analiza ankete o zadovoljstvu uporabnikov storitve VVZPP je pokazala, da se 92,7% »zelo strinja« s trditvijo, da so zadovoljni z lastnim programom, ki ga opravljajo.

Prodaja izdelkov lastnega programa

V letu 2022 smo sodelovali z obstoječimi partnerji, pridobili pa smo tudi nove partnerje:

- Občina Tolmin
- Občina Kobarid
- Fundacija Poti miru Kobarid
- Javni zavod za turizem Dolina Soče (poslovalnice Tolmin, Javorca, Tolminska korita, Kobarid)
- Gašper Jesenšek, s.p.

S konsignatorji smo se dogovarjali in jim dostavljali nove izdelke, največkrat nam potrebe po novih izdelkih sporočajo sproti.

Še vedno sodelujemo z občinama Kobarid in Tolmin – protakolarna darila (leseni stolček, kip Simona Gregorčiča).

Z g. Jesenšek Gašperjem smo sklenili dogovor o prodaji različnih izdelkov na temo ribištva. Le – te smo mu dostavili v prvi polovici leta 2022.

Izdelke smo prodajali tudi na različnih sejmih, po dvoletnem premoru. Prodaja na sejmih je bila uspešna tako s finančnega vidika kot tudi z vidika vključevanja uporabnikov v okolje.

Zelo uspešna je bila v letu 2022 tudi prodaja novoletnih voščilnic.

Podrobnejša specifikacija prodaje izdelkov lastnega programa po mesecih je razvidna iz priložene tabele.

Prodaja izdelkov lastnega programa v letu 2022 v EUR

številka računa	prihodki od prodaje v €											skupaj	
	voščilnice ali novoletne	voščilnice druge	izdelki iz papirja	steklo	likovni izdelki grafika	izdelki slikanje	keramika	svila	leseni izdelki	nakit	izdelki iz blaga		drugi
Januar													
Februar		23,00							2,00		57,00	30,00	112,00
Marec													
April													
Maj		380,00		350,00		20,00	369,00		33,00		28,00		1.180,00
Junij		71,00					10,50				15,00		96,50
Julij		69,00		180,00			66,00				25,00		340,00
Avgust		10,00		32,00		10,00	71,00						123,00
September		66,00		5,00		10,00	74,50				51,00		206,50
Oktober		37,00		352,00	5,00	13,00		13,00	182,00		108,00		710,00
November	185,40	60,00											245,40
December	1.909,90	46,00		90,00	8,00	10,00	143,00		6,50	65,50	216,00		2.494,90
Skupaj	2.095,30	762,00	0,00	1.009,00	8,00	55,00	747,00	0,00	54,50	247,50	500,00	30,00	5.508,30

Specifikacija prodanih izdelkov je razvidna iz tabele (v EUR). V preteklem letu je bilo prodanih največ novoletnih voščilnic, izdelkov iz keramike ter voščilnice za različne priložnosti.

• **Integrirana zaposlitev uporabnikov**

Integrirane zaposlitve izven VDC Tolmin

V letu 2022 je bila ta storitev še vedno okrnjena, zaradi slabega epidemiološkega stanja in sprejetih ukrepov za preprečevanje vnosa in širjenja okužbe. Uporabniki so začasno neizvajanje tovrstne zaposlitve sprejeli, a so večkrat izražali željo po tovrstni zaposlitvi, saj jim le-ta zaposlitev ne prinaša zgolj denarne nagrade, krepi samozavest in daje občutek koristnosti, pač pa je tudi pomembna za razvoj in širitev njihove socialne mreže. V letu 2022 smo prvič pričeli sodelovati s Hostlom Hildegarden v Tolminu. Dve uporabnici sta, v turistični

sezoni, opravljali integrirano zaposlitev izven zavoda v omenjenem hostlu (pomoč pri pospravljanju sob in čiščenju prostorov). Sodelovanje smo zaključili z zaključkom turistične sezone. Po opravljeni evalvaciji ugotavljamo, da je bilo sodelovanje uspešno in upamo, da postane v prihodnosti kontinuirano.

Delodajalec	Število uporabnikov	Število delovnih ur v letu 2022
Dom upokojencev Podbrdo, enota Tolmin	1	30
Sprinkler sistemi d.d., Tolmin	1	168
Aurenis d.o.o.	1	742,50
Občina Kanal	1	71
Hostel Hildegarden	2	106
skupaj	6	1.117,50

**integrirana zaposlitev izven VDC*

Integrirana zaposlitev v VDC Tolmin

V integrirano zaposlitev znotraj VDC Tolmin je bilo vključenih sedemnajst (17) uporabnikov. Nekateri uporabniki so bili vključeni v več del znotraj integrirane zaposlitve.

Takšna oblika integrirane zaposlitve zajema kuhanje kave, pomivanje posode po zajtrku, pomoč vzdrževalcu (košnja trave, urejanje okolice ipd.), pomoč čistilki (urejanje jedilnice, pobiranje prtov, sesanje večnamenskega prostora), pomoč perici (izobešanje perila) in čiščenje skupnih prostorov bivalne enote na Rutarjevi (sesanje in mokro čiščenje tal).

- **Zdravje in varnost pri delu**

Vso leto smo, tako z zaposlenimi kot tudi z uporabniki, še vedno imeli pogovore, razlage, debate o korona virusu ter kako, v primeru rdeče cone, izpeljati pripravljen Krizni načrt. Rdeče cone smo vzpostavili trikrat, znali smo hitro reagirati (vzpostavitev cone, čiste/nečiste poti) ter uspešno zajezi širjenje virusa. Zaposlenim je bila zagotovljena delovna obleka in obutev, redno smo skrbeli tudi za enomesečno zalogo zaščitne opreme.

Uporabnike smo vsakodnevno osveščali o osebni urejenosti in higieni, s posebnim poudarkom na higieni rok in kašlja. Kirurške maske smo priporočali v primeru stika z okuženimi.

Poleg skrbi za preprečevanje širjenja okužbe smo uporabnike spodbujali k uporabi rokavic, zaščitnih očal in delovne obleke, poznavanju procesa dela in pravilnemu rokovanju z raznim orodjem pri izvajanju kooperantskega dela. Skrbeli smo, da je bilo omenjeno delo primerno.

Delovna sredstva (varnostna zaščita strojev, vzdrževanje orodja in strojev)

Septembra 2022 je bila pregledana in preizkušena vsa delovna oprema VDC Tolmin s strani pogodbenega pooblaščenca za varnost in zdravje pri delu. Po uspešnem pregledu so bila izdana Potrdila o pregledu in preizkusu delovne opreme za vso posamično delovno opremo, ki jo uporabljamo v VDC. Potrdila veljajo 3 leta, kar pomeni, da bomo zaprosili za pregled in preizkus opreme leta 2025.

Vsaka skupina ima na razpolago zaščitna sredstva za varno delo (zaščitna delovna tunika, rokavice, zaščitna očala). Stroje uporabljajo samo pod nadzorom zaposlenega.

Vzdrževalec skrbi za redne preglede in brezhibno delovanje strojev in naprav. Uporabnike se stalno opozarja na pravilno rokovanje z aparati, rabo zaščitnih oblačil, obutve ipd.

DIFERENCIRAN PROGRAM DELA V DELAVNICI IV.

Od januarja do maja 2022 so bili prostori 4. delovne skupine namenjeni uporabnikom v t.i. mehurčku VVZPP, torej samo za uporabnike vključene v storitev VVZPP, in sicer v starostnem razmiku od 23 pa do 69 let (povprečna starost je bila 38,90 let).

Samostojno mobilnih je bilo v skupini 7 uporabnikov, 2 uporabnika sta bila na invalidskem vozičku in povsem odvisna od pomoči drugega, en uporabnik je gluh in težje mobilni, eno uporabnico pa je bilo potrebno spremljati pri hoji po stopnicah in ji nuditi spremstvo pri prihodu v VDC.

Sami uporabniki so bili v skupini zelo aktivni, dinamični. Vključeni so bili tako v kooperantsko delo, v aktivnosti za dvig kvalitete življenja in v lastni program. Poseben poudarek smo imeli na gospodinjstvih aktivnostih, saj so imeli uporabniki željo po čim večji samostojnosti, tako smo kuhali, pekli, delali na vrtu, se učili osnov čiščenja.

Od junija do decembra 2022 pa so se v 4. delovno skupino ponovno vključili uporabniki, katerim je ta skupina namenjena – starejšim in težje gibalno oviranim uporabnikom. Skupina ima zato diferenciran program. Namen diferenciranega programa je predvsem kvalitetno preživljanje starosti, poskrbeti za ugodje uporabnikov.

V to skupino je vključenih devet uporabnikov. Povprečna starost uporabnikov v skupini je 56,88 let. V skupino sta vključena dva mlajša uporabnika, ki pa sta povsem odvisna od tuje pomoči (uporaba invalidskega vozička s katerim ne rokujeta). V skupino so vključeni še trije slepi uporabniki, ki potrebujejo stalno spremstvo, en gluhi, ki tudi potrebuje pomoč pri hoji, en uporabnik, ki se samostojno gibata (stalno spremljanje in vodenje, psihiatrične težave), en uporabnik, ki je gibalno oviran in pri hoji uporablja hoduljo, občasno pa tudi invalidski voziček (ob poslabšanju zdravstvenega stanja) ter uporabnica, ki pri hoji uporablja hoduljo, občasno tudi invalidski voziček, saj ima dobre in slabe dneve, kar pomeni, da se opaža začetek demence, da ji hoja ob slabih dnevih predstavlja težavo, nesigurnost, padce in seveda so tudi težave s pomnjenjem, govorom, komunikacijo.

V skupini je pomembno ohranjanje kognitivnih in fizičnih sposobnosti tako z individualnim delom (pogovori, informiranje, branje knjig, člankov, sprehodi, pisanje ipd.), kot skupinskim delom (različne aktivnosti za aktivno preživljanje časa: kreativne, sprostitevne delavnice, druženja, sprehodi, praznovanja rojstnih dni ipd.). Uporabniki te skupine se tudi, glede na njihove želje, vključujejo tudi na skupinske aktivnosti, namenjene vsem uporabnikom (npr. pevski zbor, dramska igra). Uporabniki so zelo radi pomagali pri kuhanju in peki, zato smo mesečno kaj skuhalo, spekli ali pa si privoščimo krajši izlet do slaščičarne, gostilne, ki nudi prehrano.

Kooperantsko delo uporabniki opravljajo glede na njihovo željo in seveda zmožnost delo opraviti. Namen kooperantskega dela ni zaslužek temveč občutek uporabnikov, da se še vedno zmorejo vključevati v proces dela.

VSEBINE VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA

Delo z uporabniki je potekalo v obliki individualnih in skupinskih aktivnosti. Pri individualnih aktivnostih je bilo več poudarka na praktično-izkustvenem učenju (pri vključevanju v okolje), kot v preteklem letu. Poudarek je bil na funkcionalni uporabi že pridobljenih znanj ter v pridobivanju novih vsebin z namenom večje samostojnosti in vključevanja uporabnikov v okolje.

INDIVIDUALNE AKTIVNOSTI

Splošno izobraževalni del

Veliko časa smo namenili individualnim pogovorom z uporabniki, obisku na domu (mobilna služba), spremstvo uporabnika pri vključevanju v okolje ipd. S tistimi uporabniki, ki so potrebovali več pogovorov in razbremenitve v izogib večjim konfliktom, smo pogovore izvajali pogosteje.

Na individualni urah, kjer so potekale splošno izobraževalne vsebine, smo se osredotočili na naslednje vsebine:

- razlaga in pomoč pri branju uradnih dokumentov (odločbe, sklepi ipd.)
- spremstvo na banko, na pošto, v knjižnico, na UE (sprememba bivališča, pridobitev evropske kartice ugodnosti za invalide) ipd.
- pomoč uporabnikom pri vzdrževanju socialnih stikov s sorodniki
- pogovori glede izboljšanja in krepitve medosebnih odnosov med dvema uporabnicama so potekali kontinuirano. Pokazalo se je, da je ta način spremljanja njunega odnosa uspešen.
- branje člankov v lahkem branju – predsedniške volitve, volitve županov, vojna v Ukrajini
- reševanje križank – bogatenje besednega zaklada, splošna razgledanost, kritično mišljenje
- spremstvo in pomoč uporabnikom pri nakupu obutve, oblačil, toaletnih potrebščin (spletno nakupovanje) – praktični nakup v trgovini in rokovanje z denarjem
- branje knjig za projekt Moja knjižnica
- pomoč pri branju in priprava uporabnika/uporabnice na kulturni nastop
- pomoč pri reševanju konfliktov med uporabniki – svetovanje in vodenje pogovora
- individualni pogovor z uporabnico o varni uporabi socialnih omrežij (fb) je potekalo skozi celo leto, saj je uporabnica ogrozila svojo varnost s tem, da je neznancem dala svojo telefonsko številko, kateri so jo kasneje tudi klicali.

Računalništvo

V okviru individualnih ur računalništva so uporabniki utrjevali pošiljanje elektronske pošte, rokovanje s telefonom, s socialnimi omrežji ipd. Veliko je bilo ponavljanja pošiljanje priponke v elektronski pošti, saj opažamo, da nekateri potrebujejo pri tem več ponavljanja in pomoči. Ena uporabnica je na računalnik tipkala zapisnik: oblikovala je besedilo, ki ga je želela odposlati (poudarek na smiselnem druženju besed v stavke, povedi). Uporabniki so osvajali in nadgrajevali računalniške veščine (npr. oblikovanje in urejanje besedil, shranjevanje besedila, seznanjanje z internetom, kako priti do zelene informacije, ohranjanje znanja črkovanja, oblikovanja povedi ipd.

SKUPINSKE AKTIVNOSTI

Skupina zaupanja »Učenje za življenje«

Skupina se je v letu 2022 sestala šestkrat. Vsebina pogovorov so bile teme, ki so jih predlagali uporabniki, in sicer:

- pasti in prednosti fb-ja (predstaviti uporabnikom tako prednosti in pozitivne učinke uporabe interneta, kot slabosti in negativne učinke na kvaliteto življenja uporabnikov pri uporabi soc. omrežij),
- ponovno v VDC-ju – mesec september (pripovedovanje o dopustu, o tem kaj vse so doživeli in videli, poslušanje drug drugega),
- volitve predsednika države (spoznavanje kandidatov za predsednika RS),
- volitve županov (predstavitve kandidatov za župana, razmišljanje o tem, kaj vse potrebujemo v Tolminu, da nam bo še lepše živeti),
- ljubezen in ljubezen do sebe (pogovor o tem, da je ljubezen do sebe pomembna),
- želje in novoletne zaobljube (pogovor o željah v novem letu, izboljšanje motivacije).

Skupina za krepitev odnosov

Skupina se je oblikovala z namenom, da se izboljšajo in nadgradijo odnosi uporabnikov v bivalni enoti. Skupino obiskuje 6 uporabnikov, in sicer ena uporabnica iz BE Rutarjeva in 5 uporabnikov iz BE Zalog. Uporabniki so

na začetku leta izrazili željo o tem, da bi se skupina lahko sestajala drugače in ne samo v prostorih VDC-ja, in sicer da bi skupaj nekam odšli, kot npr. na sprehod, na izlet ipd. Na začetku vsakega srečanja je vsak od uporabnikov povedal nekaj besed o tem, kako se počuti, ali želijo izpostaviti kaj posebnega. Nato steče pogovor o bivanju v BE, samostojnosti, prostočasnih aktivnostih, medsebojni pomoči v BE, reševanje konfliktov ipd. V okviru skupine za krepitev odnosov smo se z uporabniki odločili, da si ogledamo slap Bina na Čiginju. Z avtobusom smo se tudi odpeljali v Novo Gorico v nakupovalni center ter na ogled mesta.

Učenje angleškega jezika

Učenje angleškega jezika je obiskovalo 5 uporabnikov. Teme, ki smo jih tekom leta osvojili so: podajanje navodil za pot (npr. kje v mestu je pošta, banka, knjižnica ipd.), pogovarjamo se o nekdanji kraljici Združenega kraljestva - Elizabeti II (zapišemo besede v angleškem jeziku - kraljestvo, kraljica, kralj, smrt, Škotska, pogreb ipd.), pogovarjamo se o predsedniških in lokalnih volitvah. Zapišemo tudi nove angleške besede (the president, elections, local elections, voters, the mayor...), veliko je ponavljanja znanja, ki ga uporabniki že imajo.

Splošna poučenost

V okviru splošne poučenosti smo z uporabniki izvedli številne delavnice na razne teme, in sicer: misli in razmišljanja o pregovorih, izobraževalna dejavnost spolnost in spolno nasilje, delavnica in pogovor o strpnosti. V okviru splošne poučenosti so potekala tudi predavanja oz. predstavitev držav, kot so Tajska, Italija, Španija, Kitajska in potopisno predavanje Madžarska. Po predstavitvi držav smo pripravili tipično jed te države.

Dramska in lutkovna skupina

Z uporabniki dramske skupine smo za kulturni praznik pripravili kratek skeč na temo kultura. Besedilo za kulturni program smo z uporabniki oblikovali v lahko branje. Pripravili smo skeče za dogodek »Tminci radi dobro jemo« ter za novoletno prireditev, ki smo jo objavili na naši fb strani.

PODPORA NA DALJAVO IN MOBILNA SLUŽBA

Tudi v letu 2022 smo za uporabnike, njihove starše, svojce, zakonite zastopnike izvajali podporo na daljavo, v obliki telefonskih pogovorov. Podpore na daljavo smo nudili uporabnikom skozi celo leto. Ena uporabnica je večkrat poklicala v VDC in izrazila željo po pogovoru z zaposlenimi. Uporabniki zaradi različnih vzrokov vsakodnevno niso prihajali v VDC (ni urejenega prevoza, mnenje svojcev, kot npr. ura je prezgodnja, veliko dela je okoli hiše, pomoč mami pri gospodinjstvu).

Namen izvajanja podpore na daljavo:

- izpolnjevanje anketnih vprašalnikov o zadovoljstvu za leto 2022
- individualni pogovor in razbremenitev tako uporabnikov kot staršev
- prenos informacij (kaj počnemo v VDC-ju, kdaj se ponovno vidimo ipd.)
- svetovanje glede izrabe prostega časa (npr. branje, sprehodi ipd.)

Mobilno službo smo izvajali v Čezsoči, v Gorenji Trebuši in v Trenti.

Pred obiskom smo se posvetovali tako z uporabniki kot starši, svojci uporabnikov, če jim obisk na domu ustreza. Namen obiska je bil naslednji:

- pomoč in opolnomočenje pri vključevanju v okolje
- sprehod, pogovor, druženje, svetovanje, razbremenitev, podpora in pogovor s starši, svojci
- individualno učenje v življenjskem okolju z izkušnjo
- pomoč pri rokovanju z računalnikom in telefonom

VSEBINE LIKOVNE IN GLASBENE UMETNOSTI

Leto 2022 je zaznamovalo postopno opuščanje ukrepov za preprečevanje širjenja korona virusnih obolenj. Posledično smo tudi pričeli z delom v likovnem ateljeju. Aktivnosti, ki so bile zastavljene pred epidemijo, so zopet stekle v svojih zastavljenih okvirjih.

LIKOVNA UMETNOST

Slikarstvo

Z elementi slikarske tehnike so uporabniki barvali okrasne magnetne - spominke, z različnimi motivi naravnih in kulturnih znamenitosti Zgornjega Posočja. Na področju likovnega ustvarjanja sta največ ustvarjali dve uporabnici, ena tudi za potrebe svoje prve likovne razstave v Ročinju. Pet uporabnikov/ic je poslikalo deset manjših platen, katere smo nato uokvirili in opremili stene tajništva in računovodstva VDC Tolmin.

Likovna razstava uporabnice A. Č. v Kulturnem domu Valentina Staniča v Ročinju.

V Domu Valentina Staniča v Ročinju se je odvila prva likovna razstava - domačinke iz Ročinja in uporabnice VDC Tolmin – A. Č. Slike za razstavo je uporabnica večinoma ustvarjala samostojno doma v letih epidemije, jih nato likovno dodelala v času mobilne službe kot obisk na domu. Dodana vrednost razstave je v tem, da je A. lahko razstavila in se predstavila v svojem domačem kraju. Razstava v kulturnem središču Ročinja je za A. vključitev v kulturno dogajanje kraja, umestitev njenega ustvarjanja ob bok drugim ustvarjalcev ter konec koncev tudi izkazovanje potrditve družbene sprejetosti v lokalno kulturno dogajanje.

Risanje

Tekom leta smo izdelali novo serijo spominkov, in sicer motivi iz Posočja, narisanih kot ilustracija na malih platnih in nato pobarvanih z akvarelnimi barvicami. Izdelki so bili med ljudmi dobro sprejeti, zato bomo z izdelavo nadaljevali tudi v letu 2023 in dodali tudi nove motive. Od septembra 2022 smo v mešani tehniki izdelali večje število serijsko izdelanih novoletnih voščilnic. Kar nekaj voščilnic je vsebovalo elemente risanja in barvanja z barvicami.

Grafika

Konec leta smo v tehniki linoreza izdelali večje število odtisov novoletnih motivov (odtisi novoletnih balončkov v treh barvah) za novoletne voščilnice. Trije uporabniki so pri tem sodelovali.

Kiparstvo/keramika

V primerjavi s prejšnjimi leti smo izdelali manjše število različnih odlitkov/spominkov za prodajo v turistične namene Zgornjega Posočja. Uporabniki so samostojno barvali odlitke do končne podobe. Za občino Kobarid smo izdelovali protokolarna darila – z njimi sodelujemo že vrsto let. Iz gline smo ustvarili unikatni spominek v obliki spirale, postavljene na leseno hrastovo ploščico z vžganim logom VDC Tolmin. Spominek je namenjen protokolarnemu darilu. Za isti namen smo v mešani tehniki naredili tudi z vzorcem spirale okrašen soški kamen na beli podlagi in v lesenem modrem okvirju. V tehniki obdelave gline smo naredili tudi nove obeske z motivi stiliziranih soških postrvi in soških vrtincev.

Fuzija

V tehniki fuzije smo izdelali jaslice za »Tolminsko jaslično pot«, skice za jaslične figure je uporabnik samostojno narisal. Prav tako smo tekom leta izdelali serijo malih pladnjev in serijo svečnikov. Po naročilu smo v letu 2022 izdelali večje število unikatnih pokalov v tehniki fuzije za tri naročnike.

Les

V okviru lastnega programa smo izdelali večje število hrastovih deščic z vžganimi napisi vrtnin. Les smo najprej obdelali in nanj vžgali imena vrtnin. V izdelavo je bilo vključenih večje število uporabnikov.

Iz lesa smo izdelovali tudi leseni del protokolarnega darila. Uporabniki so razrezan les brusili in ga z lakom prelakirali, nato pa izdelek tudi sestavili in opremili do dokončne podobe.

Okraševanje večnamenskega prostora

Skupaj z uporabniki smo krasili večnamenski prostor s tematsko okrasitvijo glede na letni čas oziroma glede na aktualne dogodke. Meseca novembra in decembra pa smo poskrbeli za novoletno okrasitev večnamenskega prostora VDC Tolmin.

GLASBENA UMETNOST

Pevski zbor VDC Tolmin

Pevske vaje so potekale projektno, se pravi glede na nastope, tako da niso potekale tedensko. Kot zmeraj skušamo izhajati iz želja uporabnikov in tematiko nastopa.

Nastopi:

- pevski nastop na dogodku »Pozdrav poletju«, ki se je odvijal na dvorišču VDC Tolmin,
- nastop na dogodku v okviru dogodka »Tminci radi dobro jemo«, ki se je odvijal na igrišču VDC Tolmin,
- nastop v DU Nova Gorica na kulturnem dogodku,
- nastop na novoletni prireditvi z novoletno pesmijo.

Petje, kitara

V letu 2022 so se aktivnosti igranja kitare udeleževali trije uporabniki. Petje kot individualne aktivnosti pa se je udeleževal en uporabnik.

Nastopi:

- nastop kitaristov v DU Nova Gorica,
- uporabnica je s kitarsko točko sodelovala na otvoritvi likovne razstave A. Č. v Ročinju,
- na dogodku »Tminci radi dobro jemo« in na interni novoletni prireditvi so se z glasbeno točko predstavili vsi trije uporabniki na kitari v skupni pesmi,
- pevski nastop uporabnikov se je izvedel tudi na prireditvi »Pozdrav poletju«, na dogodku »Tminci radi dobro jemo« ter na interni/virtualni novoletni prireditvi.

Igranje na klavir/sintisajzer

En uporabnik je izredno glasbeno nadarjen. Klavir igra po posluhu, sam ima tudi sintisajzer, na katerega igra v popoldanskem času. Sam izrazi željo, katero pesem se bo naučil. Zaposlena mu pomaga nadgraditi pesem, ki jo zaigra. Uporabnik igra dvoročno. Pri postavitvi akordov z levo roko potrebuje pomoč. Čez leto sta se srečevala občasno, kadar je sam izrazil željo ter pred nastopi. Nastopal je na prireditvi »Tminci radi dobro jemo«, »Pozdrav poletju« in na virtualni novoletni prireditvi.

PODPORA NA DALJAVO IN MOBILNA SLUŽBA

Potekali so telefonski pogovori z uporabniki in njihovimi starši, skrbniki, zakonitimi zastopniki. Stike z uporabniki smo vzdrževali tudi preko različnih socialnih omrežij (FB, Viber).

Meseca aprila smo v Ročinju v okviru mobilne službe obiskali na domu uporabnico A. Č. Na dvorišču Kulturnega doma Valentina Staniča smo pregledali njena nova in stara ustvarjena likovna dela, nastala v času epidemije, se pravi v zadnjih dveh letih. Izbor se je naredil za likovno razstavo, ki se je odvila meseca maja 2022.

3 PODROČJE DEJAVNOSTI V BIVALNIH ENOTAH

3.1 STORITVE INSTITUCIONALNEGA VARSTVA

Obsegajo **osnovno in socialno oskrbo** v skladu s Pravilnikom o standardih in normativih socialno varstvenih storitev ter **zdravstveno varstvo** po predpisih s področja zdravstvenega varstva.

S 1. 6. 2022 se je v bivalno enoto Zalog vključil en uporabnik, s 1. 11. 2022 pa se je v bivalno enoto na Rutarjevi vključila ena uporabnica, ki je sicer že koristila začasne/občasne vključitve.

Skupno število uporabnikov vključenih v storitev IVO na dan 31. 12. 2022 je 18.

Vključeni uporabniki, v bivalnih enotah v **institucionalnem varstvu**, po spolu in po stopnji motenosti, na dan 31.12.2022

Bivalna enota		Motnja					Skupaj po spolu	po skupaj
		lažja	zmerna	težja	težka	kombinirana		
Bivalna skupnost Zalog	Moški	/	2			2	4	6
	Ženske	/	1			1	2	
Bivalna enota Rutarjeva	Moški	/				4	4	12
	Ženske	/	2	1		5	8	
Skupaj		/	5	1	/	12	M: 8 Ž: 10	18

Vključeni uporabniki v bivalnih enotah v **institucionalnem varstvu**, po občinah in po spolu, na dan 31.12.2022

Bivalna enota		Občina					Skupaj po spolu	po skupaj
		Bovec	Kobarid	Tolmin	Kanal	Nova Gorica		
Bivalna skupnost Zalog	Moški	2	/	2	/	/	4	6
	Ženske		/	/	/	2	2	
Bivalna enota Rutarjeva	Moški	/	2	2			4	12
	Ženske	1	1	4	1	1	8	
Skupaj		3	3	8	1	3	M: 8 Ž: 10	18

Vključeni uporabniki po bivalnih enotah v **institucionalnem varstvu**, po starosti in po spolu, na dan 31.12.2022

Bivalna enota		starostno obdobje							Skupaj po spolu	po skupaj
		18-20	21-25	26-39	40-49	50-54	55-64	65-		
Bivalna skupnost Zalog	Moški		2		1	1			4	6
	Ženske			1	1				2	
Bivalna enota Rutarjeva	Moški						2	2	4	12
	Ženske				1	2	3	2	8	
Skupaj		0	2	1	3	3	5	4	M: 8 Ž: 10	18

Povprečna starost uporabnikov storitve IVO je **48,06 let. Nad starostjo 55 let je 9 uporabnikov** storitve IVO, kar predstavlja **50%** uporabnikov. Odstotek je, v primerjavi s prejšnjim letom, enak.

Osnovna oskrba

Osnovna oskrba zajema bivanje, organiziranje prehrane, tehnično oskrbo in prevoz.

Bivanje

V letu 2022 se je storitev IVO izvajala na dveh lokacijah, in sicer v Bivalni enoti na Rutarjevi (12 uporabnikov) in Bivalni skupnosti v Zalogu (6 uporabnikov).

Od januarja do maja 2022 je bilo v bivalni enoti skupaj vključenih 16 uporabnikov (5 v BE Zalog in 11 v BE Rutarjeva). Meseca junija 2022 se je v BE Zalog vključil nov uporabnik, meseca novembra 2022 pa se je v BE

Rutarjeva vključila ena uporabnica. Na dan 31. 12. 2022 je bilo v storitev IVO vključenih 18 uporabnikov (6 v BE Zalog in 12 v BE Rutarjeva).

Izvajali smo tudi občasne in začasne vključitve, in sicer za eno uporabnico in enega uporabnika.

Organiziranje prehrane (pogodbenik Catering Šorli, d.o.o.)

Bivalna enota na Rutarjevi: kosila je dostavljal pogodbenik vsak dan v tednu, večerje pa ob ponedeljkih in torkih. Ostale dneve so večerje pripravljali zaposleni skupaj z uporabniki. Uporabniki so vključeni v celoten proces, od ideje (iskanje ravnotežja med željami uporabnikov in zdravim načinom prehranjevanja), do priprave hrane (lupljenje, rezanje, kuhanje, peka) in čiščenja kuhinje po obroku. Pri pripravi prehrane zaposleni upoštevamo zdravstveno stanje uporabnikov (diete – sladkorna, želodčna, holesterol, občutljivost na laktozo ipd.) in navodila zdravstvene službe VDC Tolmin. V kolikor imajo uporabniki željo, da bi skuhalo kosilo v nedeljo sami, odpovemo kosilo pri pogodbeniku in pripravimo obrok skupaj z uporabniki (npr. martinovo kosilo, božično kosilo). Zajtrke za uporabnike BE Rutarjeva pripravljajo od ponedeljka do petka delavci dnevnih enot.

Bivalna skupnost v Zalogu: zajtrke si v BS Zalog pripravljajo uporabniki sami, prav tako večerje od ponedeljka do četrta. Vsak ponedeljek si skupaj z zaposlenim pripravijo jedilnik. Zaposleni jim nudi pomoč pri usklajevanju želja in zdravega načina prehranjevanja.

Tehnično oskrbo je v institucionalnem varstvu opravljal vzdrževalec.

Čiščenje

Za čistočo in urejenost bivalnih prostorov skrbijo uporabniki ob pomoči zaposlenih, uporabniki, ki so vključeni v integrirano zaposlitev znotraj zavoda ter čistilka:

- v *bivalni enoti na Rutarjevi* je pripravljen razpored vseh uporabnikov, ki so dnevno dežurni v gospodinjstvu. To delo opravljajo po svojih zmožnostih (priprava pogrinjka, pomivanje posode, čiščenje tal, ločevanje odpadkov in odnašanje smeti). Razpored je le okvirjen, saj se z uporabniki dnevno dogovarjamo (upoštevajoč psihofizično stanje uporabnikov) – trend upadanja delovne storilnosti uporabnikov je tudi na tem področju. Vsi uporabniki, tako iz BE Rutarjeva kot BE Zalog, ob pomoči zaposlenih vsako sredo čistijo sobe – brisanje prahu.
- trije uporabniki so vključeni v integrirano zaposlitev znotraj zavoda, in sicer čiščenje bivalnih prostorov enkrat tedensko, urejanje jedilnice in pomoč pri pomivanju posode. Ena uporabnica sama pere svoje perilo, ob pomoči zaposlenega – učenje rokovanja s pralnim strojem in vodenju le-tega skrbi za svoje perilo.
- čistilka je dnevno vzdrževala čistočo v sanitarijah, skupnih prostorih in sobah uporabnikov v Bivalni enoti na Rutarjevi. Za čiščenje sob v bivalni enoti na Rutarjevi (sesanje in pomivanje tal) in skupnih prostorov (brisanje prahu, sesanje, pomivanje tal, odstranjevanje pajčevine) pa skrbi uporabnica, ki je vključena v integrirano zaposlitev znotraj VDC Tolmin. Uporabniki bivalne enote na Rutarjevi so podali soglasje, da uporabnica lahko vstopa v njihove sobe.

V *bivalni skupnosti v Zalogu* uporabniki samostojno, oziroma ob pomoči in vodenju zaposlenega, skrbijo za čistočo skupnih prostorov, kopalnic, stopnišča in skupne omare s čevlji ter dežurajo v kuhinji in v pralnici. Vsak ponedeljek se ob popoldanski malici dogovorijo o poteku tedna, in sicer določijo jedilnike, kuharje ter si pravično porazdelijo ostala hišna opravila (čiščenje kopalnic, stopnišč, dnevne sobe, dežurstvo v kuhinji). Z dogovarjanjem in razporejanjem različnih zadolžitev krepimo čut za sočloveka, empatijo ter prijateljske vezi. Veliko vlogo pri dogovarjanju in pomoči imajo zaposleni. Poleg vodenja in učenja določenih veščin mora zaposleni znati spodbuditi in motivirati uporabnike, prepoznati njihove stiske in preobremenjenost ter imeti

sposobnost reševanja osebnih stisk in medsebojnih konfliktov. Ena uporabnica je tudi vključena v integrirano zaposlitev znotraj zavoda, in sicer mokro čiščenje bivalnih prostorov v BE Rutarjeva, enkrat tedensko.

Pranje

Uporabniki v BS Zalog samostojno, ob pomoči in vodenju zaposlenih, skrbijo za pranje, sušenje, pospravljanje in likanje svojega perila, kuhinjskih krp, krpic za brisanje prahu ipd.

Za oprano in zlikano perilo v bivalni enoti na Rutarjevi (za 12 uporabnikov) pa poskrbi perica. V popoldanskem času uporabniki s pomočjo zaposlenih poskrbijo, da suho perilo poberejo, nato ga skupaj zložijo in sortirajo. Uporabniki pomagajo pri zlaganju brisač, posteljnine, pri iskanju parov nogavic, prepoznavanju označb na oblačilih ipd. Oblačila nekateri pospravijo v omare sami.

Socialna oskrba

Socialna oskrba uporabnikov institucionalnega varstva zajema varstvo, posebne oblike varstva, zdravstveno varstvo ter vodenje.

VARSTVO

Varstvo pomeni nudenje pomoči pri vzdrževanju osebne higiene in izvajanju dnevnih aktivnosti (vstajanju, oblačenju, premikanju, hoji, komunikaciji, orientaciji, organiziranju prevozov, ki niso zdravstveno pogojeni).

V bivalni enoti na Rutarjevi vsi uporabniki potrebujejo pomoč pri izvajanju osebne higiene - potrebno jih je voditi skozi proces tuširanja in jim pri tem nuditi konkretno pomoč. Zaposleni skrbijo tudi za varnost v kopalnici, saj je nevarnost zdrsa večja. Uporabniki v bivalni enoti v Zalogu so pri izvajanju osebne higiene samostojni, nekateri pomoč potrebujejo pri striženju nohtov, britju. Jih je pa potrebno opozarjati in motivirati, da osebno higieno vzdržujejo.

Oblečejo in obujejo se uporabniki sami ali s pomočjo zaposlenega – pomoč pri pripravi primernih oblačil/obutve, konkretna pomoč pri oblačenju, obujanju, zavezovanju vezalk ipd.

Med nami so tudi 4 slepi oziroma slabovidni uporabniki; le-ti potrebujejo spremstvo pri hoji v zavodu in izven zavoda.

POSEBNE OBLIKE VARSTVA

So namenjene ohranjanju in razvoju samostojnosti, razvoju socialnih odnosov, delovni okupaciji, korekciji in terapiji motenj, aktivnemu preživljanju prostega časa ter reševanju osebnih in socialnih stisk.

Ohranjanje in razvoj samostojnosti

Samostojnost pri uporabnikih spodbujamo in ohranjamo ne le pri vsakodnevnih opravilih (gospodinjskih in kuharskih opravilih, urejanju okolice, samostojnega vključevanja v okolje) in skrbi za samega zase, pač pa tudi na sprejemanju odgovornosti za svoja dejanja. Uporabniki so tisti, ki krojijo svoje življenje in imajo moč odločanja o stvareh, ki so jim pomembne. To je pokazala tudi analiza ankete o zadovoljstvu bivanja v bivalni enoti, in sicer se kar 83,3 % uporabnikov zelo strinja s trditvijo, da si želijo ostati v bivalni enoti. Trije uporabniki (16,7%) izražajo željo po samostojnem bivanju v lastnem stanovanju.

Razvoj socialnih odnosov, reševanje osebnih in socialnih stisk

V letu 2022 smo veliko pozornosti namenili tako individualnim pogovorom za reševanje osebnih stisk kot tudi skupinskim aktivnostim, z namenom izboljšanja medosebnih odnosov. Še vedno deluje skupina za izboljšanje medosebnih odnosov, ki se je redno srečevala, pa tudi več je bilo skupnih aktivnosti (npr. izleti, pohodi), katerih cilj je bil tudi izboljšanje medosebnih odnosov. Opažamo pa, da se povečuje potreba po individualnem delu. Uporabniki namreč izražajo željo, da bi sami z zaposlenim izvedli določeno aktivnost (npr. nakup živil, sprehod

z zaposlenim ipd.). V največji možni meri jim to omogočamo. Dobro pa sodelujemo tudi s skupinsko habilitatorko VVZPP, ki pomaga pri reševanju stisk in težav.

Delovna okupacija, korekcija in terapija motenj

- individualno branje in pisanje z uporabniki, štetje predmetov ali oseb do 10 oz. več (glede na uporabnikove sposobnosti in znanja),
- individualna pomoč uporabnikom pri uporabi računalnika, svetovnega spleta, mobilnih telefonov, socialnih omrežjih in številnih aplikacij (viber, whatsapp ipd.),
- spremstvo uporabnika na banko, na pošto, v lekarno, k frizerju, pomoč pri osebnih nakupih ipd.,
- individualni pogovori, pomoč pri reševanju osebnih stisk.

Aktivno preživljanje prostega časa, »delavnice«

Večina aktivnosti za kvalitetno preživljanje prostega časa se je izvajalo znotraj zavoda, kot npr.:

- *mesečni sestanki z uporabniki (mesečno planiranje dela, aktivnosti, pregled dogajanja v preteklem mesecu, pogovori in informiranje uporabnikov o tekočih zadevah)*: uporabnike smo redno informirali o vseh novostih, aktualnih in ažurnih podatkih o covid-19 ter o delovanju našega zavoda,
- sodelovali pri aktivnostih, ki jih organizirajo zaposleni v VDC Tolmin (kuharske delavnice, bralne urice, delo na vrtu in skrb za rože, ustvarjalne delavnice, igranje družabnih iger ipd.),
- uporabniki so skupaj preživljali prijetne trenutke ob praznovanjih osebnih in drugih praznikov (rojstni dnevi, velika noč, božič, silvestrovanje),
- svoj prosti čas so uporabniki posvečali predvsem pridobivanju funkcionalnih znanj za samostojnejše življenje in za uspešno vključevanje v bivalni prostor,
- uporabnikom, ki so kristjani, omogočamo izražanja verskih čustev – vsako nedeljo jih obišeče g. Igor, ki opravi krajši verski obred, enkrat mesečno se, po obdobju dveh let, ponovno srečujejo na srečanju Vera in luč v župnijskem domu ter enkrat tedensko prihaja prostovoljka, ki ima molitveno urico.

Analiza ankete o zadovoljstvu uporabnikov storitve IVO za 2022 je pokazala, da se kar 88,9% uporabnikov »zelo strinja« s trditvijo, da so zadovoljni z aktivnostmi v prostem času, 11, 1% se z omenjeno trditvijo strinja včasih.

Vključevanje v okolje

V letu 2022 nam je bil cilj, da se čimbolj vključujemo v okolje, seveda odgovorno in varno. Udeležili smo se več dogodkov v okviru dogodkov »Tminsko poletje« (ogled koncertov v mestu, uličnih razstav na prostem), izvedli poletno kopanje v Nadiži in v Soči ter izvedli veliko izletov (v Čadrg, na Most na Soči, v Koper, v Šebrelje, v Arboretum Volčji potok). Ogleдали smo si tudi pražarno kave v Volčah, si ogleдали muzej v Idriji in grobnico Burbonov v Novi Gorici ter odšli na bowling v Novo gorico in si ogleдали dirko Rally Soča Vally 2022.

Analiza ankete o zadovoljstvu uporabnikov v storitvi IVO za leto 2022 je pokazala, da se s trditvijo »Aktivno se vključujem v lokalno okolje«, zelo strinja 61,1% uporabnikov. Trditev pa ni pomembna za 22,2%, kar lahko interpretiramo tudi kot posledico epidemije in ukrepov za preprečevanje širjenja okužbe.

ZDRAVSTVENO VARSTVO (predstavljeno v posebnem poglavju)

VODENJE

Vodenje vsebuje oblikovanje, izvajanje in spremljanje individualnih programov, kontaktiranje in sodelovanje s posameznikom ter svojci, sodelovanje z drugimi institucijami in strokovnimi delavci, organizacijo prostega časa uporabnikov.

Oblikovanje, izvajanje in spremljanje individualnih programov

V letu 2022 smo pripravili evalvacije vseh IP za leto 2022. Pri tem smo sodelovali vsi zaposleni in uporabniki bivalnih enot. Pripravili smo IP za dva novo vključena uporabnika.

Kontaktiranje in sodelovanje s posameznikom ter svojci

V letu 2022 smo največ sodelovali s starši, svojci in zakonitimi zastopniki večinoma preko telefona in v živo v času obiskov, organiziranih prireditev in na skupnih srečanjih. Ocenjujemo, da s starši, skrbniki in zakonitimi zastopniki dobro sodelujemo.

Sodelovanje z drugimi institucijami in s strokovnimi delavci

V letošnjem letu smo sodelovali z Zdravstvenim domom Tolmin, CSD Severna Primorska Enota Tolmin in enota Nova Gorica, Policijska postaja Tolmin in Psihiatrično bolnico Idrija.

Organizacija prostega časa uporabnikov

V bivalni enoti/skupnosti je to utečena rutina vsakodnevnih aktivnosti. Poleg tega pa smo mesečno planirali posebne projekte za dvig kvalitete bivanja, a smo vedno morali biti fleksibilni na trenutno situacijo. Bistvo in poudarek dela je bil, da uporabniki sprejmejo spremembe kot del življenja in ne kot stisko. Prav zato je izredno pomemben način komunikacije zaposlenih do uporabnikov, ki mora biti umirjen in optimistično naravnano, uporabnikom pa nuditi možnost individualnih pogovorov.

POSEBNOSTI, NOVI IZZIVI V STORITVI IVO

Bivalna skupnost v Zalogu

Program v bivalni enoti v Zalogu se je izvajal za 6 uporabnikov.

Uporabniki so popoldneve preživljali skupaj z zaposlenim, ki jih usmerja, vodi ter pomaga organizirati njihov prosti čas. Uporabniki so se v bivalno enoto Zalog odpravljali večinoma ob 14:45 uri iz delavnic. Do 15:30 ure so imeli čas, da so pospravili postelje, prezračili sobe in pripravili popoldansko sadno malico ter skuhalo kavo. Skrb za pripravo popoldanske malice je imel določen dežurni uporabnik (dežurstvo v kuhinji). Od 16.00 do 18.00 ure je bil čas namenjen skupinskih aktivnostim. To so lahko bile tematsko različne delavnice, redni mesečni sestanki, delovne akcije, urejanje vrta in dvorišča, kuharske delavnice ipd. Poudarek pa je bil na skupinskih aktivnostih prav zaradi povezovanja uporabnikov, sprejemanja drug drugega in učenja pozitivne komunikacije ter medosebne pomoči.

Vrtnarjenje in skrb za okolico

Na zemljišču bivalne enote v Zalogu imamo urejen velik vrt, z namenom pridelovanja sezonske zelenjave in zelišč. Uporabniki BE Zalog so bili aktivni pri vrtnarjenju, sajenju, urejanju vrta. Sami so predlagali zasaditve in jih s pomočjo tudi izpeljali. Pridelka je bilo dovolj.

V obeh bivalnih smo poskrbeli tudi za balkonsko zasaditev rož in urejenost naše okolice. Uporabniki se radi udeležujejo omenjenih aktivnosti (delo z zemljo, delo na prostem ipd.).

Deinstitucionalizacija

Človekovo dostojanstvo, enakost in spoštovanje človekovih pravic nas vodijo pri oblikovanju programa dela v bivalni enoti ter bivalni skupnosti.

Z načinom dela, s poudarkom na individualnem pristopu, nudimo uporabnikom oporo, dajemo jim možnost izbire in odločanja o lastnem življenju, stremimo k vključevanju uporabnikov v okolje kot enakopravne člane družbe ter spodbujamo njihovo samostojnost. To so dejavniki, ki krepijo prehod iz institucionalnega okvira v smeri deinstitucionalizacije. Kar zadeva naših bivalnih enot lahko trdimo, da so že deinstitucionalizirane, kar

potrjuje predvsem kultura delavcev, vsakodnevna vključenost v lokalno okolje, optimalno bivanje in delo po meri in željah samih stanovalcev ipd.

Analiza ankete o zadovoljstvu uporabnikov storitve IVO za leto 2022 je pokazala, da se uporabniki v bivalni enoti dobro počutijo. S to trditvijo se »zelo strinja« 88,9 % uporabnikov.

3.2 STORITVE ZDRAVSTVENEGA VARSTVA

Zdravstvene storitve so razdeljene na zdravstveno nego in oskrbo, na zdravstveno vzgojno delo in preventivno zdravstveno dejavnost, na delovno terapijo in fizioterapijo ter na specialno pedagoške obravnave – defektologijo. Vse storitve se beležijo prek računalniškega programa ISOV.

V letu 2022 so bile zdravstvene dejavnosti še vedno deloma prilagojene razmeram s korona virusom. V prvi četrtini leta so bile skupine še vedno ločene. Uporabniki so bili razdeljeni glede na vključenost v storitev VVZPP ali v storitev IVO. Skladno s sproščanjem ukrepov smo tudi uporabnike razdelili v mešane skupine. Zopet se je oblikovala skupina IV, v kateri se je pričel izvajati diferenciran program dela, saj so v njej uporabniki, ki ne zmorejo aktivno sodelovati pri izdelavi lastnega programa in proizvodnje.

V mesecu juliju je 9 uporabnikov prebolelo korona virus, v mesecu avgustu pa je zbolel 1. Še vedno imamo enega uporabnika, ki se z novim virusom še ni okužil. V mesecu aprilu smo zaposlili novo vodjo zdravstvenega tima.

Velik poudarek je na preventivnem programu:

- 15 uporabnikov storitve IVO redno (večkrat dnevno) prejema medikamentozno terapijo, ki jo pripravlja vodja zdravstvenega tima. Deljenje medikamentozne terapije opravlja zdravstvena služba, saj se je zaradi kadrovskih sprememb (dodatna zaposlitev) in prerazporeditev kadra, skoraj vedno zagotovilo dnevno prisotnost vsaj enega zdravstvenega delavca. Le – ta skrbi za pridobitev receptov, nabavo, pripravo ter delitev terapije. Terapija se tekom leta lahko večkrat spreminja, glede na zdravstveno stanje uporabnikov, zato je potrebna velika pozornost in doslednost pri pripravi le te.
- Pri preventivnem programu smo izvajali sprehode in aktivnosti na prostem. Dnevno se je izvajala jutranja telovadba za uporabnike. Izvedlo se je tudi cepljenje za uporabnike proti gripi v mesecu novembru.
- Redno se je spodbujalo upoštevanje priporočil za zaježitev širjenja okužb s korona virusom in drugimi prehladnimi obolenji pri zaposlenih in uporabnikih. Pristopili smo k promociji cepljenja proti virusu covid-19.
- Povečuje se število kurativne dejavnosti. Uporabniki se starajo in starost s seboj prinese svoje zdravstvene težave, kar se odraža pri številu obiskov pri zdravnikih in specialistih.
- Tesno sodelujemo z našo pogodbeno zdravnico, Andrejo Krivec Urbas, dr. med., spec. družinske med., zaposleno v ZD Tolmin (ambulanta Most na Soči), za katero je opredeljenih kar 17 od 18 uporabnikov storitve IVO. Skrbimo za organizacijo pregledov in kontrol pri 3 izbranih osebnih zobozdravnikih, pri ginekologu, psihiatru, psihologu in po potrebi pri drugih specialistih.

ZDRAVSTVENA NEGA IN OSKRBA

Splošne obravnave

Pregledi vključenih uporabnikov pri splošni zdravnici v letu 2022

	Število uporabnikov	Število pregledov	Težave
Krivec Urbas, spec. dr. med.,	17 v BE	24 osebnih obiskov, tedenski klici, tedensko naročanje receptov, napotnic in naročilnic	SPLOŠNI ZDRAVSTVENI PREGLED: - predpis recepta - preveze uporabnika - virusna obolenja - cepljenja - druge kurativne storitve - aplikacija intramuskularnih injekcij
Božič, spec. dr. med.,	1 v BE		

Specialistične obravnave

Psihiatrične obravnave

Pregledi uporabnikov v BE - psihiatrične obravnave v letu 2022 (januar – december)

Specialisti	Št. uporabnikov	Število pregledov
<i>Petek, dr. med., spec. psihiater (Ljubljana)</i>	1	1 + telefonske konzultacije
<i>Šorli, dr. med. psihiater (ZD Tolmin)</i>	1	12
<i>Trpin Katarič, dr. med. psihiater (ZD Tolmin)</i>	1	1
<i>Režun, univ. dipl. psih., spec. klin. psih. (ZD Tolmin)</i>	2	8
Skupaj	5	22

Hospitalizacije v Psihiatrični bolnišnici Idrija 2022 (januar – december)

Specialisti	Št. uporabnikov	Število dni hospitalizacije
Skupaj	0	0

Hospitalizacije v Splošni bolnišnici Šempeter 2022 (januar – december)

Specialisti	Št. uporabnikov	Število dni hospitalizacije
<i>Ginekološki oddelek</i>	1	4
<i>Urološki oddelek</i>	1	1
<i>Urgentna ambulanta</i>	2	2
Skupaj	4	7

Druge specialistične obravnave

Specialistične obravnave uporabnikov BE v letu 2022 (januar – december)

Specialisti	Št. uporabnikov	Število pregledov
<i>UROLOG</i>	1	3
<i>OKULIST</i>	4	4
<i>GINEKOLOG TOLMIN</i>	2	2
<i>ONKOLOG</i>	2	2
<i>INTERNIST</i>	5	5
<i>PSIHOLOG</i>	2	8
<i>PULMOLOG</i>	2	2
<i>Cepljenje proti gripi</i>	17	17
<i>Fizioterapija</i>	1	10
<i>ORTOPED</i>	1	1
<i>MRI</i>	2	2
<i>CT</i>	2	2
<i>RTG</i>	6	6
<i>Laboratorij</i>	14	32
<i>ORL</i>	3	7

<i>Kontrola slušnih aparat</i>	2	3
TRAVMATOLOG	1	2
PSIHATER	3	14
DERMATOLOG	1	1
MAMOGRAFIJA	3	3
SKUPAJ:	74	126

Laboratorij

Laboratorijske storitve uporabnikov BE v letu 2022 (januar – december)

ZD Tolmin- laboratorij	Št. uporabnikov	Število pregledov
Skupaj	14	32

Zobozdravstvene storitve

Zobozdravstvene storitve uporabnikov BE v letu 2022 (januar – december)

Specialisti	Št. uporabnikov	Število pregledov
<i>Kavčič Fortunat, dr. dent. med.</i>	6	14
<i>Žagar, dr. dent. med.</i>	3	10
<i>Kojič Uršič, dr. dent. med.</i>	1	1
Skupaj	10	25

Letos ni bila izvedena nobena preventivna delavnica v organizaciji ZD Tolmin. V prihodnjem letu se bomo prizadevali, da bi to sodelovanje zopet vzpostavili.

Mesečni sestanki zdravstvene službe v letu 2022

Mesečni sestanki so potekali začetek meseca. Sklicala in vodila ga je vodja zdravstvenega tima in pri tem upoštevala urnik ostalih delavcev zdravstvenega tima. Sestanki so potekali v prostoru ambulate. Na mesečnih sestankih smo opravili pregled po uporabnikih, se pogovorili o spremembah zdravstvenega stanja uporabnika, o ukrepih zdravstvene službe za izboljšanje stanja in izvajanje intervencij. Pregledali smo posebne projekte zaposlenih in novosti ter spremembe na področju zdravstvene dejavnosti našega zavoda. Na vsakodnevnih jutranjih raportih smo sproti prilagajali delo, in sicer na podlagi aktualnih zadev – spremembe v zdravstvenem stanju uporabnika, ki so zahtevale takojšnje ukrepanje (spremstvo k zdravniku, obisk urgence, namestitve v bolniško sobo ter oskrba ipd.).

Timsko delo

Velik pomen pri zdravstveni oskrbi uporabnikov ima dobro timsko delo, kateremu posvečamo veliko pozornosti. Člani tima tako prispevajo vsak svoje znanje in izkušnje, stremijo k istemu cilju, so bolj učinkoviti pri svojem delu in vse to se kaže v zadovoljstvu uporabnikov, boljši kakovosti oskrbe, dobrem zdravstvenem stanju, zajezitvi okužb ipd. Složno sodelovanje prinese boljše rešitve, saj kompleksnost in hitrost spreminjanja potreb, zahteva hitre in učinkovite rešitve.

Sodelovanje s strokovnimi delavci socialnega varstva

Sodelovanje s strokovnimi delavci socialnega varstva je redno in jih tudi sproti obveščamo o aktualnih dogodkih v zvezi z zdravstvenim stanjem uporabnikov. Informacije si delimo na dnevni jutranji in popoldanski raportih, beležimo v ISOV računalniški program. Sodelujemo tudi na rednih mesečnih sestankih tako dnevni kot bivalni enot. Po potrebi skličemo tim, kjer sodelujemo strokovni delavci z uporabnikom. Velikokrat se delo med nami prepleta in dopolnjuje.

Predaja informacij – raport

Službena predaja poteka po ustaljenih tirnicah. Vse službene predaje in pomembne informacije zapišemo v program ISOV in v raportni zvezek. Predajo službe vodi vodja VDC. Vsak zaposleni pove dnevne zadolžitve in posebnosti, dogovorimo in uskladimo potek dela. Prav tako poteka predaja v popoldanski izmeni. Med popoldansko in nočno izmeno poteka predaja med zaposlenimi. Prenos informacij zdravstvenega tima poteka preko programa ISOV ter raportnega zvezka, v katerega zapišemo pomembne informacije, nujnost primerov ipd. V Info kamrci, so vsi aktualni dokumenti in navodila.

Sodelovanje s svojci in s skrbniki

Zaradi spreminjajočih se zdravstvenih stanj uporabnikov, obiskov osebnih zdravnikov in specialistov v našem spremstvu, je področje sodelovanja s svojci in skrbniki vedno bolj pogosta. Obveščamo jih o aktualnih zadevah, pomagamo z razlagami o stanju uporabnikov. Svojcem in skrbnikom smo vedno na voljo za pogovor, saj opažamo, da imajo veliko vprašanj s katerimi se radi obrnejo na nas.

Sodelovanje z osebnimi zdravniki in s specialisti

Sodelovanje z zdravniki je dobro in uspešno. Vedno, ko smo potrebovali njihov nasvet ali pregled za uporabnike, so nas hitro sprejeli. Stvari smo urejali osebno, po telefonu ali po e-pošti.

Sodelovanje z urgentno službo ZD Tolmin

Sodelovali smo tudi z urgentno službo ZD Tolmin, katero smo klicali sedemkrat, zaradi težav z uporabniki. Več klicev na urgentno službo je bilo v popoldanskem času ali odsotnosti naše osebne zdravnice. Večinoma so bile težave s povišanim krvnim tlakom, padec in ugriz psa.

Ukrepanje ob izrednih situacijah

Z uspešno izvajanim programom preventivne dejavnosti lahko rečemo, da je izrednih situacij relativno malo. Po drugi strani smo pa imeli, zaradi pojava novega virusa, večkrat izredne situacije. 2 krat je prišlo osebje iz ZD Tolmin v našo bolniško sobo, kjer so odvzeli nadzorni bris uporabnikom za novi virus.

Potrebe in težave, ki so se pojavljale v letu 2022

Vedno in povsod je težava pomanjkanje kadra in pomanjkanje prostorov. V letu 2022 smo dobili nove, velike in svetle prostore, kjer so nameščeni uporabniki, ki so gibalno najbolj ovirani (slepi, nepokretni in slabo pokretni). Zaradi stalnih selitev materiala iz ambulante, ker so bile potrebe po uporabi bolniške sobe, smo se odločili ta dva prostora zamenjati. Ker pa nam primanjkuje posteljnih kapacitet za namestitev novih uporabnikov, smo se odločili združiti dežurno sobo in ambulanto v en prostor. To bo veliko bolj racionalna poraba prostora, saj je bila ambulanta večino časa prazna oziroma se je koristil samo računalnik, ki pa je lahko nameščen kjerkoli drugje, kjer so pogoji za to. Zaloge materiala bomo po novem skladiščili v prostorih nove pralnice.

Zdravstvene storitve opravljene v bivalnih enotah (v času izvajanja storitev IVO)

Največ zdravstvenih storitev je bilo opravljenih iz področja negovalnih procesov, delitve medikamentozne terapije, oskrbe in prevez ran, transfer uporabnikov in izvajanje izobraževalnih vsebin za uporabnike in zaposlene. Nudimo pomoč uporabnikom pri izvajanju osebne higiene (umivanje zob in skrb za ustno higieno, umivanje obraza, umivanje nog, britje, česanje, tuširanje, urejanje nohtov, umivanje lasišča) pomoč pri oblačenju, pomoč pri hoji. Te oblike pomoči so deležni vsi uporabniki v obeh enotah. Zdravstveno delo je organizirano tako, da strokovno delo (delitev terapije, preveze ran in druge bolj zahtevne zdravstveno negovalne posege) in spremljanja uporabnikov na preglede opravijo delavci, ki so zaposleni v zdravstvenem timu.

ZDRAVSTVENO VZGOJNO DELO IN PREVENTIVNA VZGOJNA DEJAVNOST V BIVALNIH ENOTAH

Delavnica z naslovom Ustna higiena – v vseh skupinah smo govorili o pomenu ustne higiene, na kakšen način jo izvajamo, ustrezni pripomočki ipd.

Delavnica z naslovom Priprava na poletje – v vseh skupinah smo se pogovarjali na kakšen način se najbolje pripravimo na tople poletne dni, zaščita pred soncem in odgovorno ravnanje pri visokih temperaturah ipd.

Delavnica z naslovom Zaščitni ukrepi proti korona virusu – obnovimo znanje o novem virusu, ponovimo kako pomembna je higiena kašlja in rok, pravilna uporaba zaščitne opreme, odgovorno obnašanje, ponovitev postopka umivanja in razkuževanja rok ipd.

Delavnica z naslovom Akne – pogovor o tem kaj akne so, zakaj nastanejo, kako si pomagamo in kako ukrepamo, napake, ki jih delamo ipd.

Zdravstvene storitve opravljene v dnevni enoti (v času izvajanja storitev VVZPP)

Zdravstvene storitve v dnevni enoti (storitve VVZPP) niso priznane s strani Ministrstva za zdravje. Vendar še vedno izvajamo osnovne potrebe in obravnavamo nujna stanja pri uporabnikih storitev VVZPP. Deljenje medikamentozne terapije in spremstvo uporabnikov k specialistom na obravnave pa ne izvajamo več in so to prevzeli starši ali njihovi skrbniki.

ZDRAVSTVENO VZGOJNO DELO IN PREVENTIVNA VZGOJNA DEJAVNOST V DNEVNIH ENOTAH

Country line dance: izvajal ga je plesni učitelj, g. Miro Perat. Uporabniki so se prvič seznanili s takšno zvrstjo plesa. Ples pa je zagotovo najbolj osnovna in pomembna od vseh oblik izražanja, kot je tudi pomemben za dobro počutje. Ples združuje vse vidike posameznika, duševni, telesni in čustveni. Cilji, ki smo jih zasledovali s plesno delavnico so: boljše psihično počutje, izboljšanje socialnih veščin ter povezovanje udeležencev, krepi zdravje, krepi ravnotežje, moč, mišično koordinacijo, kje je telo v prostoru ipd.

Bowling: izpeljali smo ga z dvema skupinama uporabnikov, in sicer v Novi Gorici. Uporabniki so se prvič srečali s tovrstno aktivnostjo, nad katero so bili navdušeni. Pozitivni učinki za fizično zdravje: boljša vzdržljivost, povečana energija, okrepljene mišice, izboljšana prožnost in ravnotežje, izboljšana koordinacija rok in oči, zmanjšanje telesne teže s kurjenjem kalorij, pozitiven vpliv na srčno žilni sistem, zmanjšan holesterol in nenazadnje tudi izboljšan spanec. Pozitivni učinki za psihično zdravje: zmanjšanje negativnega razpoloženja, tesnobe in depresije, povečanje samozavesti in zmanjšanje stresa.

Miofit fitness Tolmin: obiskovali smo Miofit Fitness Tolmin in tudi s to vrsto športne aktivnosti so se uporabniki prvič srečali. Pri odraslih osebah z motnjo v razvoju je opaziti večji odstotek oseb, ki imajo odstotek telesne maščobe, ki naj bi veljal za nezdravega (npr. povečuje tveganje za zgodnji pojav bolezni, kot sta hipertenzija in diabetes pri odraslih). Fitness smo obiskali štirikrat z vsako skupino, in sicer je prvi obisk vodila inštruktorica fitness vadbe ga. Jerca Poznič, ostali obiski pa so potekali pod vodstvom delovne terapevtke (le ta je poskrbela za posamezne prilagoditve ter primerno obremenitev za posameznika med vadbo). Namen vadbe na fitness napravah je okrepiti mišično moč uporabnikov, ki je zelo pomembna pri ohranjanju samostojnosti v vseh aktivnostih življenja.

Plezanje od A do Ž: tudi s plezanjem so se uporabniki prvič spoznali v preteklem letu. V plezanju se je preizkusilo devet uporabnikov. Plezanje v zaprtih prostorih ponuja edinstveno paleto fizičnih, socialnih in psiholoških koristi. S plezanjem lahko izboljšamo svojo mišično moč ali kardiovaskularne sposobnosti, izboljša se prožnost, koordinacija, večja je motivacija, odločnost. Plezanje je predstavljalo uporabnikom izziv, med

seboj so se motivirali in vzpodbujali. Gre za prijetno druženje, ki ima res neverjetne učinke tako na psihično počutje kot tudi na telo.

Jahanje konjev in Ranč Palence: tudi v letu 2022 smo nadaljevali s tem projektom, saj ima mnoge pozitivne učinke na naše uporabnike. Ko smo se po zimskem času zopet srečali, je bilo to srečanje polno emocij, saj so vsi uporabniki hiteli razlagati kako so pogrešali konje. Po pripravi konja (krtačenje, nameščanje uzde, sedla) smo se odpravili v manežo. Vsi so se zvrstili, pri tem zelo uživali, vestno upoštevali vsa navodila v zvezi s telesno držo, usmerjenim pogledom, izvedbo gibalnih vaj na konju.

Plavanje v Termah Cerkno: plavanje pozitivno deluje na organizem človeka, in sicer na mišično skeletni sistem, obtočila, dihala, izboljša imunost. Zato je to ena od bolj primernih športnih aktivnosti za vse. Z našimi uporabniki smo opravili 15 ur plavanja, v katerem so zelo uživali. Uporabniki potrebujejo spremstvo in vodenje, saj so neplavalci. V vodi smo opravili tudi kratko telesno vadbo, preplavali skupaj nekaj dolžin bazena ter se za zaključek sproščali v masažnem bazenu.

Tačke pomagačke: tudi v tem letu sta nas nekajkrat obiskali psička Luna in njena vodnica Cvetka Gorjan. Gostili smo tudi pripravniški par, in sicer psičko Tiso in njeno vodnico Sonjo Rutar. Naša srečanja so bila tako individualna kot tudi skupinska. Aktivnosti so bile skrbno izbrane in vnaprej pripravljene, izhajajoč iz potreb posamezne terapevtske ure ter njihovih udeležencev (izboljšanje govora, spomina, koncentracije, vzpodbujanje branja, trening fine motorike, razvijanje gibalnih spretnosti, skupinske aktivnosti ipd.).

VVZ Tolmin – obisk otrok razvojnega oddelka: obiskali so nas otroci iz skupine Polžek, ki obiskujejo razvojni oddelek v tolminskem vrtcu. Obisk smo izpeljali v Tednu otroka in smo zanje pripravili gibalno urico. Skupino sestavljajo štirje otroci in dve vzgojiteljici. Skupaj z našimi tremi uporabnicami smo aktivno preživljali skupni čas. Na dvorišču smo izvajali razne igre z žogo, se družili, smejali ipd. Ura druženja je minila zelo aktivno, saj iz otrok veje čisto druga energija in se vse odvija hitreje in bolj dinamično. Izkušnja naših uporabnikov je bila pozitivna. Zelo dobro je potekala komunikacija med njimi, so pa ugotovili, da so otroci kar naporni, saj veliko tekajo, imajo veliko vprašanj. Naše dvorišče je bilo polno pozitivne energije. Še se bomo srečali.

Masaža: uporabnikom, ki so želeli, smo organizirali udeležbo na masaži pri Kinesio Katja, storitve za zdravo in aktivno življenje, masažo je izvajal Gašper Beguš.

DELOVNA TERAPIJA IN FIZIOTERAPIJA

Tudi delo v letu 2022 je delno oblikovala situacija z epidemijo covid-19. Delo uporabnikov je bilo v začetku leta še vedno organizirano v t.i. mehurčkih. Kadar smo se soočali z okužbami in rdečimi conami, je delo potekalo v smislu zagotavljanja osnovne skrbi za uporabnike kot tudi za njihovo dobro psihično počutje. Priskrbeli smo jim tudi različen material za zaposlitev, da jim je čas hitreje minil. Velik poudarek je bil na psihični podpori, ki smo jo nudili uporabnikom, saj so kljub temu, da veliko vejo o covid-19, prestrašeni, ko se sami srečajo s to boleznijo.

Senzorna soba

V decembru 2022 smo pridobili svojo senzorno sobo, katero smo želeli že dolgo časa. S pomočjo donatorjev nam je uspelo nabaviti ustrezno opremo. V sobi je nameščena vodna postelja, vodni stolp, senzorna optična vlakna, blazine različnih polnil, projektor slike, računalnik, predvajalnik glasbe, difuzor za eterična olja, različne podlage za hojo, obtežilne blazine, ogledala, vibrirajoči predmeti. Multisenzorna soba ali snoezelen soba je namenjena za pomiritev ali stimulacijo uporabnikov, s katero spodbujamo rabo čutil. V njej uporabljamo različne zvočne, vidne, aromatične, taktilne in druge senzorične dražljaje. Soba nam omogoča, da lahko terapevt dražljaje pri uporabnikih kontrolirano jača ali pa manjša. Senzorna soba nam pomaga pri delu z

uporabniki, ki težje sprejemajo in pretvarjajo senzorne informacije, katere prihajajo skozi centralno živčni sistem čutil. S čutno stimulacijo vplivamo na: zmanjševanje napetosti, izražanje čustev, vzpodbujanje raziskovanja, dvig motivacije, izboljšanje koncentracije, izboljšanje komunikacije, manj depresije in tesnobe, boljša samopodoba, spodbujanje občutenja in razumevanja različnih občutkov, boljše delovanje imunskega sistema.

Svet čutil

Skupina se srečuje enkrat tedensko. Poudarek je na spoznavanju čutil. V tem letu smo opremili senzorno sobo, katero z veseljem obiskujejo. Radi si sami pripravijo malico, gremo v naravo in opazujemo vse okrog nas.

Hidroterapija

Tudi za izvajanje hidroterapije smo pridobili nov prostor, večji, primernejši. Hidroterapija je prilagojena našim zmožnostim in jo v največji meri uporabljamo za nižanje mišičnega tonusa in sproščanje mišic. Uporabniki se hidroterapij radi udeležujejo.

Preventivni program hoje

To aktivnost izvajamo redno, saj največ doprinese k splošnemu dobremu počutju uporabnikov. Vpliva tako na naše dobro psihično počutje kot tudi krepi našo splošno telesno pripravljenost in vzdržljivost. Dolžino prehojene poti smo spreminjali, prav tako smo oblikovali manjše skupine uporabnikov, ki se je oblikovala glede na zmožnosti uporabnikov.

Vaje transfera – vaje dnevnih aktivnosti (ADL)

Dnevne aktivnosti so aktivnosti s katerimi se vsak od nas srečuje vsak dan - skrb za svoje telo, aktivnosti vsakodnevnega življenja doma in v skupnosti, počitek in spanje, izobraževanje, delo, igra, prosti čas, socialna vključenost. Z uporabniki izvajamo tovrstne obravnave, in sicer z vsakim posameznikom na tistem področju, kjer se mu pojavljajo določene ovire.

Okupacijska delovna terapija

Izberemo skupino aktivnosti katere imajo za posameznika osebni in družbeno-kulturni pomen, ter sodijo v okvir njegove kulture in hkrati krepijo sodelovanje v družbi. Skupaj z uporabniki si določimo plan dela in aktivnosti za doseg želenega cilja (npr. uporabnik ali skupina uporabnikov si želi naučiti kvačkati, ocenimo zmožnosti (kognitivne/fizične ipd.), terapevt pripravi pripravljalne aktivnosti, ko te uporabnik osvoji, poskusi kvačkati).

Specifična neurofizioterapija RNO (metoda po Bobath, Vojti ipd.)

Načela pristopa RNO so:

- inhibicija abnormalne posturalne refleksne aktivnosti za zmanjšanje tonusa pri spastični in atetoidni obliki CP
- spodbujanje normalnega posturalnega položaja in gibanja, s pomočjo čim bolj normalnega mišičnega tonusa,
- povečanje posturalnega refleksnega tonusa in regulacija recipročne mišične funkcije.

Z obravnavo se prepreči patološka aktivnost in s tem omogoči razvoj normalnih vzorcev gibanja. Cilj terapije je optimizirati funkcijo s pomočjo izboljšanja kontrole pokončne drže telesa in selektivnega gibanja. Namen terapije je ponovno učenje ali izboljšanje izvajanja vsakodnevnih aktivnosti v različnih okoliščinah (obračanje v postelji, vstajanje, sedanje, hoja, oblačenje, slačenje, obuvanje, prehranjevanje ipd.), s poudarkom na največji možni kvaliteti in kontroli gibanja med izvajanjem funkcije. Skratka, posameznike učimo funkcioniranja

v normalnem življenjskem okolju, kjer so prisotni tudi drugi moteči dejavniki, ki onemogočajo ali poslabšujejo motorično komponento izvajanja funkcije.

Individualne obravnave v FTH

Izvajali smo terapevtsko tehniko za pridobivanje in izboljšanje mišične moči in pridobivanje splošne kondicije, terapevtsko tehniko z vključevanjem asistiranih gibalnih vzorcev.

Skupinske obravnave

Enkrat tedensko izvajamo skupinsko telesno vadbo, kjer krepimo mišice celega telesa. Med vadbo se poslužujemo tudi različnih rekvizitov: elastike, uteži, kolebnice, žoge ipd.

SPECIALNO PEDAGOŠKE OBRAVNAVE

Specialno pedagoške obravnave so bile prilagojene individualnim sposobnostim uporabnikov. Potekale so dnevno, glede na urnik individualnih aktivnosti.

Pri delu z uporabnikom smo bili osredotočeni na naslednje vsebine: razgovor o praznikih, zapis rojstnega datuma, imena, naslova stalnega bivališča, obisk banke in trgovine, branje in pisanje člankov, individualni pogovori, računalništvo, dvig denarja z uporabnikom na bankomatu, vaje z evri, orientacija v času, orientacija na koledarju, orientacija na uri, pomoč in učenje pri rokovanju s pametnimi telefoni.

Skozi razvijanje pismenosti stremimo k temu, da uporabniki usvajajo znanja in spretnosti, ki so potrebna za delovanje v vsakdanjem življenju. Ena uporabnica je na svojo željo prepisovala velike tiskane črke v svoj zvezek. Na ta način je utrjevala tehniko pisanja velikih tiskanih črk.

Trudimo se izhajati iz posameznikovih močnih področjih, upoštevajoč njegove individualne osebne značilnosti. Uporabnikom ponudimo na izbiro več aktivnosti, kot npr. branje, pisanje – prepis – zapis, igranje spomina, reševanje križanke, računalništvo – rokovanje z družbenimi omrežji ipd.

V letu 2022 je bilo več vključevanja v okolje in posledično tudi izkustvenega učenja v okolju, kot npr. obisk in plačevanje v trgovini, obisk banke, pošte, UE ipd.

Na specialno pedagoških obravnavah smo se poleg razvijanja pismenosti pogovarjali o pomembnosti socialnih veščin, kot so: učenje ustrezne, dobre komunikacije, ohranjanje dobrih medsebojnih odnosov, razreševanje konfliktov med uporabniki ipd.

S tremi uporabnicami, ki imajo več težav na govornem področju, smo izvajali razne vaje za izboljšano izreko glasov, dihalne vaje, iskanje ustreznih besed, ločevanje sičnikov in šumnikov.

Ena uporabnica je potrebovala veliko pogovora in razbremenitve zaradi stiske, ki jo je doživljala, ob izdajanju osebnih podatkov neznancem na soc. omrežjih (telefonska številka ipd.). Pri uporabnici se je razvil strah, da bi jo ta oseba našla.

Dvema uporabnicama smo skozi pogovore pomagali poiskati način za to, da sta okrepili medosebni odnos.

Z uporabniki smo pregledali aktualne novice doma in po svetu (izboljšanje splošne razgledanosti, razvijanje kritičnega mišljenja, vrednotenja).

4 ORGANIZIRANE PROSTOČASNE AKTIVNOSTI UPORABNIKOV

V letu 2022 smo izvedli veliko posebnih projektov tako v storitvi VVZPP kot tudi v storitvi IVO. V storitvi VVZPP smo izpeljali 32 financiranih posebnih projektov in 183 nefinanciranih posebnih projektov. V storitvi IVO pa smo izpeljali 18 financiranih ter 46 nefinanciranih posebnih projektov.

Mesečni pregled dogodkov v organizaciji VDC Tolmin v letu 2022 (storitev VVZPP)

MESEC	POSEBNI PROJEKTI VVZPP
JANUAR 2022	Izdelava plakata »Januar«, peka torte, peka mafinov, mišk, kokosovih kroglic, pohod do Centroslavije, delavnica »Misli in razmišljanja o pregovorih« ter »Novoletne želje«.
FEBRUAR 2022	Izdelava plakata »Februar«, peka kokosovih kroglic, peka mišk (3x), animacija o življenju F. Prešerna, izvedba Kulturnega programa »Kulturni dan«, interna razstava »Recepti iz domače kuhinje«, delavnica »Ljubezen do sebe«, ogled dokumentarne oddaje »Divja Slovenija«, sodelovanje pri glasovanju za Miss Slovenije, mobilna služba – obisk na domu, svetovni dan materinščine, izdelava pustnih mask.
MAREC 2022	Izdelava plakata »Marec«, izlet na Vrsno, pohod čez Gabrce, obisk domače hiše v Volčah, obisk DU Nova Gorica, nabiranje zvončkov, svetovni dan prostoživečih živali in rastlin, 8. marec, spoznavajmo Italijo, izdelava plakata 8. marec, ogled vrtnarije Kalateja, verske vsebine – pepelnica in post, izdelovanje papirnatih rož, delavnica »Humanitarna pomoč in razmišljanje o vojni v Ukrajini«, okrogla miza o zdravi prehrani, pogovor o pomenu naših imen, delavnica o recikliranju, peka makove potice in kokosovih kolotov ter kuhanje kosila, delavnica o strpnosti in o mednarodnem dnevu voda, Bralnice pod slamnikom.
APRIL 2022	Izdelava plakata »April«, verske vsebine – velikonočno tridnevje, delavnica o komunalnih odpadkih, spoznavanju Španije, izdelovanje velikonočnih butar in petelinčkov, obisk fitnesa, pogovor o super volilnem letu, barvanje pirhov, peke velikonočnih dobrot, pohodi (na grad, na Loče, od Soči, ob Tolminki), branje pravljic na OŠ Tolmin, pogovor o varnosti v prometu, ogled Toncovega gradu v Kobaridu, sodelovanje pri otvoritvi poti ob Tolminki z ustvarjalno delavnico.
MAJ 2022	Izdelava plakata »Maj«, peka jabolčnega zavitka in marmornega kolača brez sladkorja, delavnice (Kaj sem po horoskopu, Dan Evrope, spoznavanje Kitajske), delavnica o Giro d'Italija, športne igre na dvorišču, obisk Tolminskega muzeja, delo na vrtu, pogovor o medosebnih odnosih, jahanje konjev, otvoritev prve samostojne likovne razstave uporabnice v Ročinju, letovanje na Debelem Rtiču.
JUNIJ 2022	Izdelava plakata »Junij«, peka peciva brez glutena, peka slivovega zavitka, kuhanje kosila s sezonsko zelenjavo, delavnica na temo »Brez tobaka«, zaključek akcije Moja knjižnica, obiščejo nas otroci iz VVZ Tolmin, obisk pokopališča, country line dance, praznovanje dneva državnosti, izobraževalna delavnica o spolnosti in spolnem nasilju, sprehodi in pohod, izlet v Lipico, letovanje v Bohinju, letovanje glamping na kmetiji Visočnik.
JULIJ 2022	Izdelava plakata »Julij«, kuharski dnevi.
AVGUST 2022	Izdelava plakata »Avgust«, peka peciva in palačink, verske vsebine, potopisno predavanje o Madžarski, izlet v Bohinj, delavnica o sivki, predstavitev novic v lahkem branju, izlet v Bohinj.
SEPTEMBER 2022	Izdelava plakata »September«, izdelava dekoracij, pogovor o pomembnih datumih v tem mesecu, priprava ozimnice, jesenska zasaditev cvetličnih korit, izlet na kmetijo Bogata,

	peka ocvirkovce, gospodinjske aktivnosti, spoznavanje Tajske, letovanje v zdravilišču Radenci.
OKTOBER 2022	Izdelava plakata »Oktober«, kuhanje kosila iz zelenjave iz vrta, obišče nas skupina Polžek (VVZ), ustvarjalna delavnica »Dežniki iz cvetja«, izobraževalna delavnica »Mednarodni dan starejših«, ogled filma »Plesna terapija« v Kinogledališču Tolmin, pohod do Svetega Petra, peka palačink, jesenska čajanka, izlet v ZOO Ljubljana, izlet na Hudičev most, obisk knjižnice, ogled slapov na Čiginju, dvodnevni izlet na planino Lapač, plavanje v Termah Cerkno.
NOVEMBER 2022	Izdelava plakata »November«, nakupovanje v Qlandiji, kosilo v gostilni Zatoľmin, ogled pisarne Ozara v Kobaridu, peka kostanjev, pohod do Zatoľmina, peka peciva za pogostitev staršev in skrbnikov, peka kremšnit, plakat »Teden Karitas«, obisk kina, izdelava plišastih medvedkov za starejše občane.
DECEMBER 2022	Izdelava plakata »December«, decembrska tortica v Grajskem vrtu, prodaja izdelkov lastnega programa v Breginju, Kobaridu in Ljubljani, peka piškotov, peciv, ajdove potice, izdelava dekoracije, okraševanje delavnic.

Mesečni pregled dogodkov v organizaciji VDC Tolmin v letu 2022 (storitev IVO)

MESEC	POSEBNI PROJEKTI IVO
JANUAR 2022	Delavnica »Odganjanje zime«, izdelava plakata »Januar«.
FEBRUAR 2022	Izlet v Čadrg, izdelava plakata »Februar«, delavnica »Spomin na Franceta Prešerna«, zdravstvena delavnica »Škodljivost kajenja«.
MAREC 2022	Izlet na Most na Soči, izlet v Koper, joga za začetnike, kuharska delavnica, delavnica »Vse o kampiranju«, ogled filma »Jaz rdeča panda«, izdelava plakata »Marec«, obrezovanje grmičevja in jablane v BE Zalog.
APRIL 2022	Ogled grobnice Burbonov v Novi Gorici, bowling v Novi Gorici, izlet v Arboretum Volčji potok, kuharska delavnica »Lazanja«, peka velikonočne potice, zdravstveni delavnici »Zdravje in higiena rok« in »Ustno zdravje«, izdelava plakata »April«.
MAJ 2022	Izlet v Šebrelje, izlet na Senico, piknik, delavnica »Giro d'Italija«, obrezovanje žive meje v BE Zalog, izlet v Vitovlje in Čepovan, izdelava plakata »Maj«, ogled razstave Jamarskega društva v knjižnici Tolmin.
JUNIJ 2022	Obisk direktorice v Idrskem, letovanje glamping na kmetiji Visočnik, okraševanje panoja, joga vikend, zdravstvena delavnica »Prva pomoč«, Hawai vikend.
JULIJ 2022	Kopanje v Nadiži, ogled dogodka Emerald river car meet, priprava zdravega namaza za zajtrk, joga za začetnike, delavnica »Nikoli nisi prestar za pravljice«.
AVGUST 2022	Gasilske igre z brentačo.
SEPTEMBER 2022	Ogled Antonijevega rova (Idrija), delavnica »O vodah«, spoznajmo Boštjana Gorenca, izdelava okvirja.
OKTOBER 2022	Ogled dirke Rally Soča Vally 2022, plesna delavnica, dan za jogo.

NOVEMBER 2022	Ogled pražarne Coronini v Volčah, delavnica »Kako pripraviti pogrinjek, zdravstvena delavnica »Domača lekarna«, turnir v namiznem tenisu, potopisno predavanje – Karpatos.
DECEMBER 2022	Ogled novoletnih lučk v Novi gorici in Gorizi, barvanje novoletnih motivov, ogled prihoda Dedka Mraza, spoznajmo golf, peka zdravih sladici in ocvirkovce, priprava prazničnega pogrinjka, obisk Božičkov motoristov Moto Klub Soča, silvestrovanje.

5 SODELOVANJE UPORABNIKOV Z DRUGIMI VLADNIMI IN NEVLADNIMI ORGANIZACIJAMI, JAVNIMI IN ZASEBNIMI PODJETJI IPD.

V letu 2022 smo sodelovali z naslednjimi institucijami v naši okolici:

Center za socialno delo Severna Primorska Enota Tolmin, Psihiatrična bolnica Idrija, Policijska postaja Tolmin.

Medobčinsko društvo Sožitje Tolmin – v letu 2022 so se uporabniki udeležili letovanj, ki jih je organiziralo Društvo Sožitje. Zelo dobro sodelujemo tudi z različnimi projekti (gospodinjske aktivnosti, vaje karateja, Tačke pomagačke, izvajanje masaž, plesne delavnice).

Srečanja Vera in luč – v letu 2022 so se ponovno pričeli srečevati v župnišču Tolmin. Uporabnike je vsako nedeljo v prostorih VDC Tolmin obiskal g. Igor, ki je opravil verski obred za uporabnike.

Društvo za ohranjanje in razvoj Tolmina (DOR) – razstava jaslíc iz fuzije stekla na Jaslični poti po starem delu mesta Tolmin.

Občina Tolmin – sodelovanje z izdelavo novoletnih voščilnic in poslovnih daril.

Občina Kobarid - sodelovanje z izdelavo poslovnih daril.

Občina Bovec – sodelovanje z razstavo naših jaslíc (jaslice iz gline).

Dom upokoencev Nova Gorica – sodelovanje z razstavo naših jaslíc (akril na platnu).

Frančiškanski samostan Sveta Gora – sodelovanje z razstavo naših jaslíc (lesen kolaž).

Gašper Jesenšek, s.p. – izdelujemo izdelke lastnega programa.

Posoški razvojni center – je vodilni partner Lokalne akcijske skupine LAS Dolina Soče, ki razpisuje projekte za črpanje EU sredstev. V preteklem letu smo gostili člane LAS od Pohorja do Bohorja in LAS Ovtar iz Slovenskih goric, v okviru strokovne ekskurzije, ki jo je organiziral LAS Dolina Soče. Predstavili smo primer dobre prakse – projekt Vrčkanje in hortikultura terapija.

Osnovna šola Tolmin in podružnica PŠIUOPP – obiskali smo otroke 1. razredov OŠ Franceta Bevka Tolmin. Otrokom smo prebrali pravljico Zvezdica zaspanka.

Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin – že več zaporednih let sodelujejo uporabniki v projektu Moja knjižnica.

Vrtec VVZ Ilke Devetak Bignami – v tem letu smo jih obiskali trikrat in jim prebrali pravljico Zvezdica Zaspanka. Pravljico smo preoblikovali v lahko branje. Otroci so nas tudi obiskali v VDC Tolmin. Decembra 2022 smo, v okviru dneva solidarnosti, z otroki VVZ Ilke Devetak Bignami (skupina čebelice in metuljčki) pripravili poseben dan za druženje. Prišlo je 31 otrok, s katerimi smo pekli piškote, izdelovali novoletne voščilnice in barvali pobarvanke na temo Miklavž.

JSKD, območna izpostava Tolmin – Sodelovanje na literarnem natečaju »Mentorjev feferon 2022«.

Center dnevnih aktivnosti za starejše (Naša hiša) - V okviru mednarodnega dneva starejših smo si v Kinogledališču ogledali dva filma, in sicer komedijo Plesna terapija (7 uporabnikov) in dokumentarno oddajo Čudovita narava Slovenije (16 uporabnikov).

Center Mala hiša – tri uporabnice in en uporabnik so skupaj z otroki centra Mala hiša sodelovali na kreativni delavnici izdelovanja lutk. Na začetku delavnice smo prebrali koroško pravljico Mojca Pokrajculja in se pogovorili o prebranem. Nato smo pričeli z izdelovanjem lutk. Ko so bile lutke narejene, smo se izkusili tudi v uprizoritvi lutkovne predstave. Delavnica je potekala v prostorih Knjižnice Cirila Kosmača Tolmin.

Društvo Spominčica – skupaj smo izvedli sprehod za spomin. Udeležilo se ga je 22 uporabnikov.

Dom upokoencev Podbrdo Enota Tolmin – integrirana zaposlitev za eno uporabnico.

Spinkler sistemi, d.o.o. – integrirana zaposlitev za enega uporabnika.

Aurenis, d.o.o. – integrirana zaposlitev za enega uporabnika.

Občina Kanal – integrirana zaposlitev za enega uporabnika.

Hostel Hildegarden – integrirana zaposlitev za dve uporabnici.

6 SODELOVANJE V PROJEKTHNIH SKUPINAH

- Skupina za kakovost storitev EQUASS Assurance
- Projektna skupina za organizacijo letovanja za uporabnike
- Projektna skupina za organizacijo dogodka v sklopu DEKD »Tminci radi dobro jemo«
- Projektna skupina za organizacijo novoletne prireditve

7 VDC TOLMIN – UČNA BAZA ZA ŠTUDENTE, PRIPRAVNIKE

Praksa študentov Fakultete za uporabne družbene študije Univerze v Ljubljani

- Dve študentki Fakultete za uporabne študije, smer psihosocialna pomoč

8 DELO S POGODBENIKI

- podjetje Prevoz oseb Cvetko Koren, s.p. iz Drežnice: Okvirni sporazum za triletno obdobje (do 31. 12. 2022)
- podjetje Catering Šorli, s.p. iz Kneže: pogodba za dostavljanje in razdeljevanje prehrane (do 31. 1. 2023)
- podjetje Mi oskrba, d.o.o. iz Postojne: pogodba za dobavo kurilnega olja (od 1. 7. 2021 do 30. 6. 2022)
- podjetje Gatis, d.o.o. iz Šempetra pri Gorici: pogodba za dobavo kurilnega olja (od 1. 7. 2022 do 30. 6. 2023)
- podjetje Inštitut Lozej, d.o.o. iz Ajdovščine: pogodba za opravljanje strokovnih nalog iz področja varnosti in zdravja pri delu (do 30. 4. 2023)
- podjetje AGM Nova Gorica d.o.o. iz Nove Gorice: pogodba za vzdrževanje varnostnega sistema za javljanje požara
- podjetje Uninet, d.o.o. iz Ljubljane: pogodba za vzdrževanje informacijskega sistema ISOV
- podjetje MegaM., d.o.o. iz Velenja: pogodba za vzdrževanje storitev v oblaku
- licenčna supervizorka dr. Nevenka Podgornik: supervizijski dogovor za izvajanje supervizije za zaposlene
- Podjetje Pia, Informacijski sistemi in rešitve d.o.o. iz Velenja: program ODOS za elektronsko arhiviranje
- Pošta Slovenije iz Ljubljane: pogodba za pošiljanje in prejemanje pošte

9 PRITOŽBE IN POHVALE UPORABNIKOV

Uporabniki bolj angažirano sodelujejo v različnih komisijah. V letu 2022 smo uvedli dodatno komisijo, in sicer Komisijo za pritožbe in pohvale na izvajanje zdravstvenih storitev, ki je sedaj ločena od Komisije za pritožbe, pohvale in predloge na socialnovarstvene storitve. Poleg tega deluje še Komisija za prehrano in Komisija za ocenjevanje prostorov.

Zaradi polletnega dela v t.i. mehurčkih, upoštevanju socialne razdalje, odsotnosti uporabnikov, so se vse našteje komisije v letu 2022 sestajale v največji možni meri v drugi polovici leta. Z uporabniki smo imeli več individualnih pogovorov, iz katerih smo lahko razbrali, kaj je dobro in kaj potrebuje spremembo pri delovanju. Uporabniki imajo možnost tudi napisati anonimne pritožbe, pohvale, pripombe, želje in napisano oddajo v »nabiralnik za boljšo skupno prihodnost«.

Največ pripomb je bilo na neprimeren način komuniciranja (med uporabniki in zaposleni do uporabnika) in konkretne dogodke (nemir in neprimerno obnašanje v času kosila, težave zaradi ne spanja – smrčanja in posledično slabi medosebni odnosi med uporabnicama).

Uporabniki na komisijah sami predlagajo rešitve (npr. predlagali so individualne pogovore), pa tudi ponovili smo potek pritožbenih poti, kot imamo zapisano v protokolu.

Največ pohval je bilo na področju dostavljenih kosil (okusna kosila), uporabniki pohvalijo svoje sodelavce in zaposlene.

10 PROSTVOLJSTVO

V letu 2022 je vsak petek prihajala prostovoljka v bivalno enoto in imela molitveno urico z uporabniki. Ena prostovoljka se je udeležila letovanja v Bohinjski Bistrici, ki smo ga organizirali za aktivnejše uporabnike. Tri prostovoljke so skrbele za uporabnike bivalnih enot, ko smo šli vsi zaposleni na strokovno ekskurzijo in se storitev VVZPP ni izvajala. V mesecu decembru 2022 pa smo pričeli sodelovati še z eno prostovoljko, ki tedensko redno obiskuje uporabnico vključeno v storitev IVO.

11 VKLJUČEVANJE VDC V DRUGE SKUPNOSTI, ORGANIZACIJE

VDC Tolmin je član Skupnosti VDC Slovenije (SVDCS), smo tudi kolektivni člani Socialne zbornice Slovenije (SZS), člani Skupnosti organizacij za usposabljanje oseb s posebnimi potrebami (SOUS), člani Lokalne akcijske skupine (LAS) Dolina Soče.

V SVDCS deluje: sekcija za direktorje (direktorica), sekcija za računovodje (računovodja), aktiv storitev VVZPP – regijska srečanja primorsko-notranjska (vodja VDC). Aktiv storitev institucionalnega varstva in zdravstvene nege se v letu 2022 ni sestajal.

Zaposleni delujejo v različnih organih: dr. Sandra Medveš Berginc je članica IO Skupnosti VDC Slovenije, individualna članica SZS, članica skupščine SZS, članica upravnega odbora LAS Dolina Soča, članica Aktiva ravnateljev in direktorjev javnih zavodov v Posočju in članica Društva Sožitje Tolmin.

12 IZOBRAŽEVANJA UPORABNIKOV

V letu 2022 smo izvedli naslednja izobraževanja za uporabnike:

Realizirana izobraževanja za uporabnike v letu 2022

datum	naslov	izvajalci	kraj
13. 10. 2022	Požarna varnost in evakuacijska vaja	Prostovoljno gasilsko društvo Tolmin	VDC Tolmin
17. 10. 2022	Interaktivna delavnica za skupine z večjim tveganjem zasvojenosti	Zveza klubov zdravljenih alkoholikov	VDC Tolmin
2. in 3. 11. 2022	Izobraževalna delavnica DIGI-scena	Center Korak in Zavod Risa	VDC Tolmin

13 SVETOVALNA SLUŽBA

Vodja VDC je opravljala dela in naloge svetovalne službe:

- svetovanje uporabnikom v konkretnih zadevah (npr. o dedovanju, o plačilu institucionalnega varstva, o nagradah, o delu v komisijah, kjer sodelujejo uporabniki, uveljavljanje enkratne denarne pomoči, predstavitev postopka za vključitev v storitev VVZPP in IVO, predstavitev in iskanje novih možnosti v okviru integrirane zaposlitve izven zavoda, pomoč pri izpolnjevanju vlog za premestitev v drugo ustanovo, o denarnih sredstvih ipd.),
- spremljanje realizacije ciljev v individualnih programih uporabnikov in postavljanje nadaljnjih ciljev skupaj z uporabniki,
- zagotavljanje strokovne podpore sodelavcem, pomoč, podpora in sodelovanje pri reševanju konfliktnih in drugih nastalih situacij pri uporabnikih,
- sodelovanje na timskih obravnavah uporabnikov,
- ukrepanje in celostno obravnavanje uporabnikov v kriznih situacijah,
- svetovanje, psihosocialno obravnavanje uporabnikov, delo s svojci,
- sodelovanje s CSD Severna Primorska Enota Tolmin in Enota Nova Gorica,
- individualni in skupinski pogovori z uporabniki,
- skrb za varnost uporabnikov in zaposlenih,
- sodelovanje z drugimi ustanovami, podjetji, nevladnimi organizacijami ipd.

14 KOMISIJA ZA SPREJEM, ODPUST IN PREMESTITEV PRI VDC TOLMIN

V letu 2022 se je Komisija za sprejem, odpust in premestitev sestala *sedemkrat*.

Realizirali sta se dve novi vključitvi v storitev VVZPP in dva nova sprejema v IVO.

Prejeli smo izjavo starša za vključitev v storitev IVO (uporabnica je že na čakalni listi od leta 2019), a je svojo izjavo z izjavo preklical v roku osmih dneh. Postopek sprejema smo zaključili in uporabnica ostaja na čakalni listi.

Z odločbo smo eno vlogo za sprejem v IVO zavrnili, ker VDC Tolmin ne izvaja 24-urnega institucionalnega varstva.

Od dveh vlog za sprejem v IVO (sprejem v 24 urno storitev) so odstopili, zato upravičenca nista več na čakalni listi.

15 DELOVNI ČAS IN ORGANIZACIJA DELA V VDC TOLMIN

Delovni čas: zavod je bil odprt vse dni v letu. Storitve VVZPP smo neprekinjeno izvajali, razen v času kolektivnega dopusta (od 1.8.-15.8.2022 ter od 27.12. do 31.12.2022)

V storitvi VVZPP se je 8 – urni program izvajal ob delavnikih od 7.00 (oz. 6.00) do 15.00 (oz. 14.00) ure.

V 16 – urni storitvi IVO pa se je izvajal program od 14.00 do 22.00 in od 22.00 do 6.00 ure zjutraj ter 24 – urni program ob sobotah, nedeljah in praznikih.

Organizacija dela:

Strokovno vodenje je potekalo v skladu z doktrino dejavnosti VDC. Delavci so na sestankih razpravljali o strokovnih dilemah, odprtih vprašanjih ipd. Med letom se je zvrstilo več vrst sestankov:

- *Programska konferenca (februarja):* uporabniki in zaposleni enkrat letno predstavijo letni program dela za tekoče leto. V letu 2022 je bila izvedena preko ZOOMa.
- *Zbor delavcev (februarja):* delavci enkrat letno obravnavajo in sprejmejo Letno poročilo o delu za preteklo leto in Finančni načrt dela in program dela za tekoče leto. Izvedena je bila preko ZOOMa.
- *Seje Sveta zavoda (ena redna in tri korespondenčne seje):* člane smo obveščali tudi o pripravljenosti VDC Tolmin za učinkovito ukrepanje proti Sars- Cov-2 ter jih seznanili o tekočih zadevah zavoda.
- *Sestanki delavcev in sodelavcev v storitvi VVZPP:* sestanki so potekali redno, enkrat mesečno.
- *Sestanki delavcev in sodelavcev v storitvi IVO:* sestanki so potekali redno, enkrat mesečno.
- *Sestanki delavcev storitve ZV (mesečno, tedensko):* poudarek je bil na preprečitvi vdora okužbe v zavod in skrb za poučevanje uporabnikov in zaposlenih o novem virusu in o pravilni rabi zaščitne opreme. Nič manjšo skrb pa niso zaposleni namenili strokovnim pogovorom o zdravstvenem stanju uporabnikov, o planiranju zdravstvenih pregledov uporabnikov, o izvajanju zdravstvene nege, o zdravi prehrani, o nabavi sanitetnega materiala ipd.
- *Sestanek delavcev in sodelavcev za področje lastnega programa (po potrebi):* v letu 2022 so se delavci sestali dvakrat (v mesecu januarju je potekala analiza prejšnjega leta in plan za leto 2022; v mesecu septembru smo pregledali naročila in zastavili lastni program za drugo polovico leta; zastavili smo tudi plan za izdelavo novoletnih voščilnic na podlagi prejšnjega leta).
- *Seje strokovnega sveta:* seje so v letu 2022 potekale nemoteno vsak mesec. Seje so bile namenjene strokovnemu obravnavanju problematike uporabnikov (s socialnega in zdravstvenega področja), o načrtovanju utemeljenih nabav osnovnih sredstev, o tekočih investicijah zavoda, ažurirali smo Register tveganj ipd.
- *Sestanki posebej imenovanih strokovnih timov za posamezne uporabnike (po potrebi):* v letu 2022 se je strokovni tim sestajal po potrebi za dva uporabnika storitve IVO in enega uporabnika storitve VVZPP.
- *Sestanki delovnih skupin uporabnikov:* odvijali so se redno mesečno, v začetku meseca. Uporabnike smo obveščali o trenutni situaciji v povezavi z novim virusom, o vzdrževalnih in gradbenih delih, o kadrovske spremembah, upoštevali smo njihove želje, pritožbe in mnenja.
- *Sestanki uporabnikov, vključenih v storitev IVO (mesečno):* sestanke je vodila vodja VDC. Pogovarjali so se o tekočih zadevah, reševali konfliktna situacije ipd. Cilj sestankov obveščanje uporabnikov o delovanju zavoda, pogovor o programu dela, razreševanje morebitnih konfliktov.
- *Zbor uporabnikov:* direktorica je imela redne mesečne sestanke z vsemi uporabniki v večnamenskem prostoru. Tovrstni pogovori so odprti, strukturirani, tematika podobna kot na sejah strokovnega sveta, le da je prilagojena razumevanju uporabnikov. Poleg informiranja uporabnikov, tudi sami podajajo

najrazličnejše predloge, pripombe, kritike ipd., saj je na zboru vzpostavljeno popolno zaupanje vseh prisotnih.

- *Komisija za ocenjevanje urejenosti prostorov*: komisija ocenjuje urejenost delavnic, skupnih prostorov, bivalnih prostorov, garderob in dvorišča.
- *Komisija za prehrano (mesečno)*: komisija ocenjuje obroke, podaja predloge jedilnika, pripombe in pohvale zabeležijo v obliki zapisnika in ga posredujemo dobavitelju prehrane.
- *Komisija za pritožbe in pohvale na izvajanje socialno varstvenih storitev*: komisija je zelo učinkovito opravljala svoje delo, tudi odzivnost zaposlenih na morebitne pripombe je bila zelo konstruktivna.
- *Komisija za pritožbe in pohvale na izvajanje zdravstvenih storitev*: komisija ocenjuje delo zdravstvene službe VDC Tolmin.
- *Kratki sestanki ob predaji službe – raporti (dnevno)*: potekajo redno vsak dan ob 6.00, ob 7.00, ob 14.15 in ob 22.00 uri. Sestanki so izredno pomembni za pretok informacij, ki se tudi zapisujejo v raportni zvezek.

Vodenje programa storitev VVZPP in storitev IVO – delo vodje VDC – vodje III

Vodenje zahteva redno koordinacijo in usklajevanje dela med delavnicami, med bivalnimi enotami, predlogi reševanja kadrovskih vprašanj ter spremljanje in urejanje nadomeščanj delavcev. Tudi v letu 2022 je bilo, zaradi povečanega števila odsotnosti zaposlenih (vzrok bolniške, izolacije, nega), veliko koordinacije, logistike in usklajevanja za nemoteno delovanje celotnega zavoda.

Vodja VDC sodeluje v strokovnem svetu, je članica Komisije za urejenost prostorov, Komisije za prehrano, Komisije za pritožbe in pohvale na izvajanje socialno varstvenih storitev in Komisije za pritožbe in pohvale na izvajanje zdravstvenih storitev, sodeluje z direktorico.

Vodenje obeh programov (IVO in VVZPP) je zajemalo naslednje aktivnosti:

- vodenje mesečnih sestankov: za zaposlene v storitvi VVZPP in v storitvi IVO, za vse uporabnike v delovnih skupinah,
- vodenje vsakodnevnih raportov v jutranjem in popoldanskem času,
- vodenje Komisije za sprejeme, premestitve in odpuste,
- koordiniranje, načrtovanje in izvajanje strokovnega in proizvodnega dela,
- pripravljanje in vodenje strokovne dokumentacije (pooblaščen oseba za varovanje osebnih podatkov, arhiviranje pisnega gradiva v sistem ODOS, nadzor nad vpisi v ISOV program, kontrola beleženja prisotnosti uporabnikov, priprava IP za uporabnike in evalvacije individualnih načrtov, priprava urnika aktivnosti za uporabnike, mesečni obračun oskrbnin uporabnikov bivalnih enot, spremljanje integrirane zaposlitve v in izven zavoda, beleženje prevozov uporabnikov, pregledovanje zapisnikov sestankov, spremljanje dnevnika popoldanskih aktivnosti, spremljanje in dopolnjevanje osebnih podatkov uporabnikov, prijavljanje in objavljanje začasnega bivališča za uporabnike bivalnih enot, priprava statističnih poročil, vodenje postopkov za sprejem, odpust in premestitev uporabnikov, pripravljanje mesečnega koledarja za uporabnike, spremljanje in ažuriranje Registra tveganj, urejanje oglasne deske za uporabnike in zaposlene, spremljanje potreb po nabavah ipd.),
- največji poudarek v 2022 je bila težnja po normalizaciji življenja - usmerjanje v nove ideje, nove možnosti pri izvajanju posebnih projektov.

Vodenje delovnih skupin uporabnikov – delo vodij delovnih skupin uporabnikov

- *Skupinski in individualni pogovori*: vsi uporabniki so imeli možnost, da so se vključevali v skupinske pogovore.

- *Pridobivanje in ohranjanje novih znanj:* vodje skupin usposablajo uporabnike za nova dela (posamezne faze proizvodnega dela), že utečeno delo pa nadzirajo oz. kontrolirajo v izogib reklamacijam.
- *Skrb za dobro socialno klimo:* vodje skrbijo za dobre medosebne odnose uporabnikov v skupini tako, da sproti zaznavajo in razčiščujejo morebitna nesoglasja ipd.
- *Sodelovanje pri izvajanju in evalvaciji individualnih programov:* v sodelovanju s strokovnimi delavci in sodelavci so vodje skupin skupaj z uporabniki evalvirali individualne programe ter postavljali nadaljnje cilje.
- *Vodenje integrirane zaposlitve:* spremljanje integrirane zaposlitve, podpora uporabniku, sodelovanje z delodajalci ipd. V letu 2022 smo ponovno obudili tovrstno zaposlitev.
- *Skupinske in individualne aktivnosti:* vodje skupin so uporabnike spremljali na aktivnostih ter jih spodbujali, da so se aktivnosti redno udeleževali, predvsem je bilo realiziranih veliko sprehodov v naravo.
- *Urejanje in beleženje dokumentacije* (beleženje prisotnosti, beleženje prehrane, beleženje opravljenih del v okviru zaposlitve pod posebnimi pogoji in izračun nagrad, uradni zaznamki, beleženje storitev in vpis opažanj v ISOV program, pisanje mesečnega programa, beleženje ur integrirane zaposlitve ipd.).

16 IZOBRAŽEVANJA ZAPOSLENIH

Izobraževanja zaposlenih v letu 2022 izven in znotraj VDC Tolmin

ŠT.	IZOBRAŽEVANJE – TEMA	ŠT. UDELEŽENCEV
1	Moč paliativne oskrbe	15
2	Pomladna konferenca za javni sektor 2022	1
3	Strokovno usposabljanje uslužbencev javnopravnih oseb, ki upravljajo z dokumentarnim gradivom	1
4	Delo z uporabniki storitev varstveno delovnih centrov	2
5	Upravljanje in delovanje javnih zavodov – organizacijsko kadrovski vidik	2
6	Ocena tveganja	2
7	Posvet skupnosti VDC Slovenije	5
8	Katere možnosti pri izvajanju pogodbe o izvedbi javnega naročila imajo socialnovarstveni zavodi v primeru izrednih razmer, ki vplivajo na ceno?	1
9	XXL konferenca	2
10	HACCP usposabljanje za odgovorne osebe	1
11	Strokovna ekskurzija Sarajevo	1
12	Evalvacijsko – plansko prednovoletno srečanje vodilnih VDC, CUDV, PMP	1
13	Delovno srečanje ministra	1
14	Supervizija	6
15	Strokovna ekskurzija VDC Zasavje	24

Supervizija

V letu 2022 smo izvajali supervizijo za eno skupino zaposlenih. Supervizija se je izvedla desetkrat v letu 2022 za 3 zaposlene storitve VVZPP in 3 oziroma 2 zaposlena storitve IVO.

Varstvo pri delu

V letu 2022 smo sodelovali s pogodbenim strokovnim delavcem za varstvo pri delu in požarno varnost. Izvedli smo izobraževanje tako za uporabnike kot za zaposlene ter izvedli vajo evakuacije v primeru požara v mesecu oktobru.

Promocijo zdravja na delovnem mestu v letu 2022 nismo izpeljali zaradi več vzrokov – od okužb, organiziranja rdečih con, odsotnosti zaposlenih. Zato smo jo izpeljali za vse zaposlene takoj v januarju 2023.

Letni razgovori

Letne razgovore je opravila direktorica z zaposlenimi v mesecu marcu in aprilu. Vsak delavec je sam ocenil svoje delo preteklega leta, do 15.3. pa so bili vsi zaposleni ocenjeni, kot to določa veljavna zakonodaja.

Napredovanje delavcev

V letu 2022 je 7 delavcev izpolnilo pogoje za napredovanje v višji plačni razred. Skladno z določili četrtega odstavka 16. člena Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 108/09 s spremembami) so pridobili pravico do plače v skladu z višjim plačnim razredom s 1. decembrom 2022. Noben delavec ni izpolnjeval pogojev za napredovanje v višji naziv.

Kadrovski pogoji

V letu 2022 (31. 12. 2022) je bilo zaposlenih 27,5 delavcev od teh dve invalidni osebi: 17 je bilo financiranih s strani Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, 6,5 se jih je plačevalo iz programa institucionalnega varstva, 4 delavce smo financirali iz zdravstvene blagajne.

Število zaposlenih v VDC Tolmin na dan 31. 12. 2022

storitve	izvajalci - naziv DM	TR	št. zap. 31.12.2021	nove zaposlitve v 2022	upokojitve	prekinitev delovnega razmerja v 2022	pripravniki	št. zap. 31.12.2022
osnovna oskrba	čistilka II	II.	1,5	1		1		1,5
	perica II	II.	0,5					0,5
	vzdrževalec IV (I) v ZSV	IV.	1					1
	voznik oseb s p.p.	IV.	0,5					0,5
socialna oskrba	gosp. Oskrbovalec	IV.	2,5					2,5
	socialna oskrbovalka II(I)	IV.	0					0
	varuh VVZPP	V.	5	1	1			5
	varuh IVO	V.	2,5	1		1		2,5
	delovni inštruktor I	V.	2					2
	skupinski habilitator	VII.	4					4
zdravstveno varstvo	vodja III	VII.	1					1
	srednja ms I	V.	2,5	0,5		0,5		2,5
	dipl. medicinska sestra	VII.	0,5	0,5		0,5		0,5
poslovođenje	delovni terapevt	VII.	1					1
	poslovni sekretar VII/1	VII.	1					1
	računovodja VII/1	VII.	1					1
	Direktor	VII.	1					1
skupaj			27,5	4	1	3	0	27,5

V storitvah VVZPP smo v letu 2022 opravili 8.045 oskrbnih dni. V storitvah IVO beležimo podatek 5.942 oskrbnih dni. V storitvah ZV beležimo realizacijo 5.942 dni zdravstvene nege tip III. Povprečno 24,04 delavcev (brez poslovođenja) je v letu 2022 izvedlo 19.929 oskrbnih dni za vse uporabnike.

Odsotnosti iz dela zaradi koriščenja bolniških dopustov je bilo, glede na leto 2021, več. Vseh opravljenih ur delavcev je bilo 55.901 ur, porodniškega dopusta: 2.744 ur. Skupno število ur je: 58.645 ur (100%), od tega: redno delo: 49.557 ur (84,50%; v letu 2021: 88,92%); boleznin 5.921 ur (10,10 %; v letu 2021: 6,51%), od tega v breme VDC Tolmin: 2.304 ur (38,91%; v letu 2021: 44,37%), v breme ZZS: 2.578 ur (43,54%; v letu 2021: 28,48%) in v breme ZPIZ: 1.040 ur (17,56%; v letu 2021: 27,15%); očetovski: 0 ur (0%; v letu 2021: 0%); nadur: 367 ur (0,63%; v letu 2021: 0,99%); porodniški dopust: 2.744 ur (4,68%; v letu 2021: 2,07%) karantena: 40 ur (0,07%; v letu 2021: 0,11%); višja sila: 16 ur (0,03%; v letu 2021: 0,16%); čakanje na delo: 0 ur (0%) in neplačan dopust: 0 ur (0%).

17 POLITIKA KAKOVOSTI

V mesecu decembru 2022 smo prejeli odobreno drugo poročilo o napredku Equass Assurance (Evropski sistem kakovosti na področju socialnih storitev) naše organizacije. Iz vsebine poročila je razvidno, da smo v zadnjem letu naredili izboljšave, ki so bile obravnavane v revizijskem poročilu ter s tem dokazali, da smo zavezani nenehnemu razvoju in izboljšavam. Čeprav so bile tekom leta izvedene manjše spremembe in izboljšave, je to za našo organizacijo pomembno, saj z majhnimi in na videz nepomembnimi spremembami dosežemo zadovoljstvo uporabnikov, njihovih svojcev in zaposlenih.

Izpostavili smo naslednja priporočila in izboljšave:

- Urejenost ambulante: zdravila so urejena po uporabnikih in po predalih, elektronsko (ISOV) in papirnato vodenje seznama zdravil.
- Narejen je protokol – pritožbene poti uporabnikov povezane z zdravstvenimi storitvami VDC Tolmin.
- Uporaba oglasne deske (table) za sporočanje aktualnih zdravstvenih težav uporabnikov in ukrepi ob tem (v bivalni enoti).
- Uporaba oglasne deske v kuhinji – zapisujejo se posebnosti glede diet uporabnikov.
- Uporaba skupnega diska za zaposlene – neprekinjenost izvajanja storitev (nagrade, ostala dokumentacija).
- Neprekinjenost izvajanja storitve: VDC Tolmin bo omogočil prevoz uporabnikom v VDC in iz VDC-ja, v poletnem času (javnega prevoza ni zaradi prekinitve šolskega pouka).
- Oblikovanje individualnega načrta (IP-ja): sestava in oblikovanje IP-ja poteka timsko (prisoten je tako uporabnik kot zaposleni).
- Vključitev uporabnice v IVO, ko je nastopila smrt mame. Ključno vlogo je v tej situaciji odigral VDC kot suport uporabnici.
- Nesodelovanje starša glede izboljšanja kakovosti življenja uporabnika – želeli bi, da se uporabnik vključuje v VDC, vendar se njegov oče s tem ne strinja in odklanja sodelovanje z VDC-jem.
- Uvajalno obdobje za upravičenca, zdaj uporabnika, se je izkazalo kot zelo dobro. Povratna informacija za nas je bila, da smo dostopni in dosegljivi, kadar nastopi pri kateremu staršu stiska.
- Nadstandardna storitev – letovanje je omogočeno glede na sposobnosti in starost uporabnikov (izvajanje v več skupinah).
- Samostojna razstava uporabnice A.Č. v svojem kraju bivanja.
- Izobraževanje za zaposlene – Moč paliativne oskrbe.
- Namestitev taktilne ograje ob zidu (skupina 4).
- Nudimo možnost začasnih vključitev za uporabnike.
- Selitev v nove prostore (skupina 3). Uporabniki delujejo v velikem prostoru, ki je svetel.
- Povezovanje z institucijami v okolju, kjer delujemo, je pomembno, saj je to ključnega pomena za naše uporabnike, v smislu pridobivanja prilagoditvenih spretnosti, širjenja socialne mreže, pridobivanja na samostojnosti, izboljšanja komunikacijskih spretnosti ipd.

V naši organizaciji se trudimo, da vzpostavimo takšno kulturo dela in medosebnih odnosov, ki stremijo k nenehnemu izboljševanju in predvsem zdravi dinamiki na vseh področjih.

18 ZAKLJUČEK

Ob koncu se zahvaljujem vsem uporabnikom in zaposlenim, da so leto kot je bilo, lepo izkoristili, se optimalno delavno angažirali v mnogih izzivih, projektih, dogodkih, poleg koristnega dela tudi uživali in se predvsem sprostili in se ponovno povezali s svojimi 'starimi' prijatelji v matičnih delavnicah. Ponovno so lahko brez večjega strahu odhajali na množične prireditve v mesto, na prosto, a še vedno primeroma upoštevali splošna zdravstveno-preventivna priporočila. Zahvala gre vsem, ki nas na poti uresničevanja naše vizije podpirajo, spremljajo, karkoli dobrega pripomorejo v skupni skrbi za dobrobit odraslih oseb z intelektualnimi in/ali drugimi ovirami.

Direktorica Sandra Medveš Berginc s sodelavci in sodelavkami.